

(PERDE KAPANIR)

KONUŞMACI : Maden işçileri, ilkel çalışma koşulları, kötü beslenme ve tüm bunların neden olduğu çeşitli hastalıklara maruz kalıyor, kısacası, iş ve işgüvenliği açısından kendi kaderlerine terk edilmişlerdi.

(PERDE AÇILIR)

(sahne) 10-15 maden işçisi kasketli, iki üç grup halinde... sigaralar ağızda... kesif bir duman var. Poliklinik önü. Dahiliye, doktor yanında oturuyor. Öksürükler devam ediyor. bir tarafta eczane.)

- Doktor yanındaki yazıcı bağırarak elindeki listeden beş on isim sayar. Bütün bekleyen işçiler dahiliye kapısına üşüşürler. İçlerinden üç dört tanesi şapkalarını çıkararak içeri girerler. Diğerleri mırıldanarak eski yerlerine gidip sigaralarını içmeye devam ederler.

- Doktor , Neyin var oğlum. ?

- İşçi , (Göğüs kısmını iki eliyle göstererek) Buralarım ağrıya doktor bey... Dün zabah öksürürken ağzımdan gan geldi.

- Doktor , Nerede çalışıyorsun bakım sen.?

- İşçi , Ocakta çalışıyon. Domuz damcıyın..

- Doktor , Çok tozlu mu çalıştığın yerler .?

- İşçi , Doktor bey, ocakta dozlu olmayan yer vami ki.?....

- Doktor , (kendi kendine bırıldanarak) Pekiy... ne yazalım sana. ? Eveeet... (Doktor reçeteyi yazar ve işçiye uzatır)

(İşçi çıkarken kasketini başına geçirir. Elinde reçetesi eczaneye doğru gider. Doktorun odasındaki diğerleri de birer birer ilk çıkan işçinin arkasında kuyruğa girerler)

Eczacı , Ver bakalım kağıdını...

(İşçi kağıdını uzatır. Eczacı yavaşça kağıda bakarak elindeki naylon torbaya ilaçları doldurur. Eczacı diğerlerine de aynı muameleyi yapar. Ordan ilk ayrılan işçinin yanına bir kişi daha gelir. İlaç torbalarını seyircinin görebileceği biçimde ellerinde tutarlar.)

- İlk işçi, (Yan yana yürürlerken el hareketleri yaparak) hastanesinin de doktorunu n da.... biz adama gan tükürüyoruz, o bize bi torba ilaç veriydi. (ikisi birlikte dışarı çıkarlar)

(PERDE KAPANIR)

KONUŞMACI : Maden işçileri havzanın ilk işletmeye açıldığından bu yana beslenme, giyim ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi yolunda, şu ya da bu biçimde tepkilerini dile getiren eylemler yapmışlardır. Kanları, canları pahasına da olsa bir takım haklar elde etmişlerdir. Ancak, işveren ve onun güdümündeki sarı sendika, maden işçilerinin dinlenme ve istirahat zamanlarında, sosyal ilişkilerinin açılmaması, ağır yaşam ve çalışma koşullarından tepkilerin kendi içlerinde erimesi için ellerinden geleni yapmışlardır.

İşçiler, sağlığa kesinlikle elverişli olmayan pavyonlarda, kalabalık gruplar halinde barındırılmış, bu pavyonların etrafı da kahvelerle donatılmıştır.

(PERDE AÇILIR)

(Sahne : Ortada işçi pavyonu-yazı ile-iki yanda kahveler. Pavyon boş. İşçiler gruplar halinde kahvelerde masalarda oturuyorlar. Bir masada dört kişi var. Pişpirik oynuyorlar. Çay içiyorlar. Masalarda uyuyanlar da var.

-Oyunculardan biri , Gel bakalım gel. Ama yavaş gel... (öteki kağıt atar)

-Aynı oyuncu , Koyde öküz gütmeye benzeyo mu bu iş. ? (işçiler arasında gülüşmeler) Oyunu bırakırlar. Yenilen cebinden para çıkarıp masaya atar. Ağır ağır kalkarlar. Pavyona doğru giderler. Diğer masadakiler de kalkıp pavyona doğru giderler. Kahveler boşalmıştır. Pavyon koğuşunda şimdi işçiler vardır. Sere serpe kimi oturuyor, kimi uzanmış yatıyorlar. Biraz son elinde bir tomar sendika gazetesiyle içeri bir işçi girer. Elindeki gazeteleri bir köşeye bırakırken.

- Sandıka gazetesi gelmiş şakla...

- Bir işçi (yattığı yerden) zamladan habar vami zamladan. ?

(Başka bir işçi tomar içinden bir gazete alır okumaya başlar sonra...)

- Santıka bu ay 200 lira kesiya... (sonra gazeteyi yere doğru atar)

- Bir başka işçi, Keserler tabi... İşçinin sahibimi va..? (aynı işçi bezgin bir tavırla masanın üzerindeki radyoya uzanır ve açar. Eki Eğitim Radyosu yayın yapıyor.

"İşçi arkadaş.....v.s..... peşinden oyun havaları.")

(Sonra bir işçi kalkar elinde bir şeyler vardır. To mar gazeteden bir tane alır elindekileri gazeteye sarar-çıkartır. Bir iki işçi daha aynı şeyi yaparak çıkarlar. Sonra tümü birden pavyonu terkederler.)

(PERDE KAPANIR)

KONUŞMACI : İşçiler gerçek anlamda kaderlerine terk edilmişlerdir. Burjuvazi öylesine bir zincir örmüştür ki, sarı sendika bu zincirin en önemli halkasıdır. Yer altı işçilerinin yer üstü damı işçilerle bağlantılarını kesmek için sarı sendika elinde geleni ardına koymamaktadır. İşçiler, ocak, pavyon ve köy teneği içinde hapsolmuşlardır. Okuma oranı zatendüşük olan maden işçilerinin, dinlenme anlarında özellikle tecrit olmuş durumu onların ilerici fikirler, sınıf ve kitle sendikacılığı ilkeleriyle tanışabilme olanaklarını tümüyle kısıtlayıcı olmaktadır. Zaten sarı sendika, örgütlenmesiyle, uzlaşmacı tutumuyla bu yolda özel bir çaba sarfeder.

Aşırı yorgunluk, yetersiz beslenme, işgüvenliğinin olmayışı maden işçilerinin ölümlü-ölümsüz iş kazalarına uğramasının esas nedenleri arasındadır. Özellikle bölgedeki prim uygulaması, ya da, üretimde yoğun emek kullanımı, maden işçilerinin ölümlü-ölümsüz iş kazaları ile karşı karşıya bırakır.

(PERDE AÇILIR)

(Sahne: Tahkimat, galeri... işçiler çalışıyorlar. Çalışma anında işçilerden biri göçük olacağını sezer, bağırarak dışarı doğru bir adım atar.)

- Tavan göçüye geçiy....
 (Bağıran işçi de kaçamaz.Hepsi sağırmıştır.Tavan göçer.İşçiler göçük altında kalmıştır.Bu pozisyon bozulmaz.İşçiler öylece kalırlar.Arkadan,fondan bir ağıt söylenir."Girme dedim ocaklara gara olursun" Ağıt bittiğinde perde kapanır.)

KONUŞMACI :

Maden işçileri böylesi koşullarda yaşamlarını sürdürmeye çalışıyorlar.Sendikasızlık,işten atılma korkusu,zor çalışma koşulları,onları kendiliğinden şursuz eylemlere itiyordu.Bu tepkiler kuşkusuz,sendikaya ve işverene karşıydı.Örneğin,1968'de 30 Bin'i aşkın maden işçisinin direnişi,sendikaya karşı olan tepkinin tipik bir kanıtıdır.İşçiler sendikanın binasını sarmışlar,sendikacılardan hesap sormak istemişlerdir.Ne varki bu örgütsüz eylemler prvakasyona tamamiyle açıktır.İlerici güçler ve sarı sendika bunları kullanarak,işçilerinde ilerici unsurlarda bulunan yüzlerce işçiyi işten attırmıştır.

İşte böylesi eylemlerden birinide maden işçileri,1965'te gerçekleştirmiştir.Kendileri adına yapılan toplu iş sözleşmesinin uzayıp gitmesi,kapalı kapılar ardında yapılan pazarlıktan haberleri olmaması,maden işçilerinde zaten var olan tepkiyi arttırmıştır.Birde liyakat zamlarının haksız uygulanmasına karşı,maden işçilerinin tepkisine burjuvazi ve sarı sendika Mehmet Çavdar ve Satılmış Tepe'yi jandarma kurşunuyla katlederek cevap vermiştir.

ZMİS,bu eyleme sahip çıkmak şöyle dursun,ağa babalarına yaranmak ve bu direnişin kanunsuz olduğunu gerek mahalli ve gerekse genel basında yaymaya çalışmışlardır.Sarı sendikacılar,emniyet kuvvetlerine ve jandarmaya ilk başvuranlar olmuşlardır.

Sermaye,işçi sınıfı hareketine,onların direnişlerine,kanla,kurşunla saldırmıştır.1965 11 Martı Türkiye işçi sınıfı hareketine,maden işçilerinin savaşın tarihine kanlı bir gün olarak geçti.Sarı,uzlaşmacı sendikacıların ihaneti,unutulmadı,unutulmayacak.

Mehmet Çavdar Satılmış Tepe bizimle....

(PERDE AÇILIR)

(Sahne: Pavyon,işçiler uyuyorlar.İşçeride loş dumanlı bir hava var. Bir işçi elinde kama (sopa) ile pavyona dalar.Wyuyanları birer birer dürterek)

Hala yatıyamıyosunuz lay?...Grev va grev....Galkıy hadi...
 (İşçiler teker teker kalkarlar.Sahnenin önüne doğru yavaş yavaş ilerlerler.Bu esnada arkadan,banttan uygun bir şiir okunuyor.Ajitasyon bastırıyor mikrofondan.İşçiler yağınal bir şekilde ve hareketli olarak sahne önünde birikiyorlar.O anda kurşun sesleri başlıyor.Önden iki işçi yere düşüyor.Diğer işçiler panik içinde sağa sola kaçışıyorlar.İki ceset yerde kalıyor.Şiir okuyor perde kapanıyor.

(PERDE AÇILIR)

KONUŞMACI

Sahne: Tabut,arkasında işçiler,kızıl bir ışık yavaş yavaş yükseliyor.1965 teki cenaze,aynen sahnede konulacak.

(PERDE KAPANIR)

KONUŞMACI:Kanlı,kurşunu,ihaneti gören maden işçileri,sarı sendikacılar-
 ğa karşı,sömürüye karşı,baskıya karşı,çalışma koşullarının iyileştirilmesi için,maden ocaklarında can güvenliği için,tüm Türkiye'deki sınıf kardeşleriyle omuz omuza,1 Mayıslar-

da, Demokratik hak ve özgürlük mitinglerinde, 25 Haziranlarda, örgütlü, bilinçli olarak demokrasi saflarında yerlerini alıyorlar. e baskı, ne sarı sendika çemberi, bu uyanışı, bu savaşımı durdurmıyor, durduramayacak.

(PERDE AÇILIYOR-

Yığinsal bir grup işçi. Elllerinde bez flama, "Maden ocaklarında can güvenliği"

Hep bir ağızdan haykırıyorlar.....

- MADEN OCAKLARINDA CAN GÜVENLİĞİ (3)

- İLERİ DEMOKRATİK BİR DÜZEN (3)

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

D U Y U R U

Bu yılki Antalya festivali çerçevesinde yapılan duvar resmi ve heykel sempozyumu 14 Türk, ve İsevç, Federal Almanya Danimarka, Mısır Irak ve Pakistan'dan gelen yabancı sanatçılar katıldı. Böylece bu sempozyum uluslararası bir nitelik kazanmaktaydı.

Sanatçılar şehrin çeşitli bölgelerindeki çoğunluğu trafo binalarının sağır yüzlerini sanat yapıtı haline getirdiler. Antalya belediyesi sanatçıların yapıtlarının konularını seçimlerini serbest bıraktı. Sanatçıların çoğunluğu Türkiye gerçeğini insanlarımızın günlük yaşamı eserleriyle yansıtmaya çalıştılar.

Türkiye'de ilk defa halkın gözü önünde tartışmaya, soruya açık çoğu gerçekçi biçimde yapılan duvar resimleri ve heykeller halkın büyük ilgisini çekti. Sanat halkın günlük yaşamına, konuşmalarına girdi. Benimsendi. Sanatçılarla konuşan, onları seyreden toplulukların arasında bağı örgütlü kadınlarımıza, köylülere raslanmak günlük görüntülerdendi. Biz sanatçıların hiçbir maddi karşılık beklemeden yaptığımız bu girişimin amacı da buydu zaten. Yani şimdiye kadar kendini geliştirmiş olanakları elinden alınmış olan resim sergilerine galerilere gelme alışkanlığı yaratılmamış, iyiye güzele var olan eğilimlere körletilmiş insanlarımızla doğrudan ilişki kurmak onlara bu konuda birşeyler yerebilmek bunun içinde hergün bakkala çarşıya pazaragiderken görebilecekleri yerlere resimler heykeller yapmak istemiştir. Bu yolda yapıtlar verdik.

Haziran üçünden bu yana devam eden resim, heykel sempozyumunun bu yanı yanı sanatçıların insanlarımızla doğrudan ilişki kurabilmesi ve beklenmedik ilgiyle karşılanması toplumlara iyiden güzelden doğrudan yana eğilimlerine ilgilenmesine karşı olan egemen güçlerin ve onların iktidarlarının hiç hoşuna gitmedi. Saldırıları başladı. Örneğin heykeltçi Mehmet Aksoy'un geleceğine sahip çıkan işçiyi sempozeştiren heykeli bitmek üzereyken geçe gelen çok mechul kişiler tarafından onarılması mümkün olmayan şekilde parçalandı. Fakat sanatçı bu saldırıdan yılmayarak heykeli yeniden yapmaya başladı.

Duvarlar hükümet duvarı belediye duvarı diye ayrılmış durumdadır . Duvarlardan hükümete ait olan kapalı spor salonu ön cephe duvarına yapılan ressam Cihat Aral'ın Analar ve Çocuklar" isimli resmi festivalin açıldığı gün beden terbiyesi müdürlüğünce üzeri branda bezi çekilerek kapatılmıştır. Festival sonrası üzerine badana yapılarak resmin örtüleceği söylenmişti. Oysa halk resmin açılışı yapılacağı nedeniyle kapatıldığını sanmakta ve resmin açılışını heyecanla beklemektedir.

19 Haziran akşamı saldırılar yoğunlaşmış yine mechul kişilerce diğer yapıtların üzerine boyalar atılmış ve resimlerin üzerine AP yazılmıştır. Bu saldırıların önüne geçmek isteyen Antalya halkı belediyeye baş vurarak geceleri yapıtların başında gönüllü olarak nöbet tutmak istediklerini bildirmişlerdir.

Tarihte ve günümüzde olan böylesi olaylar insanlık tarihindeki kara sayfalardır. Biz Antalya festivaline katılan sanatçılar insana, kültüre ve sanata yapılan bu saldırıların bir sanat ve kültür cinayeti haline dönüşmeden durdurulmasını diğer bütün sanatçıların yapıtlarının benzeri biçimde tahrif edilmesinin önlenmesini Cihat Aral'ın duvar resmine badana çekilmesine engellenmesini ister, ve kamu oyuna Antalya halkı adına bu saldırıları protesto ettiğimizi açıklarız.

ORHAN TAYLAN- MEHMET AKSOY- CİHAT ARAL- ZEHRA ARAL- SEYİT BOZDOĞAN- GÜLSÜM KARANUSTAFA
FİGEN TAŞBAŞ- SENİYE BENMEN- ASIM İŞLER- İBRAHİM ÜRS- İŞMAİL SARAY- NEFİZ TANYEBİ-
YUSUF TAKTAK- AVNİ KEMETOĞLU- NAIMA EL- ŞİŞİNY- BODİL ANDERSEN- SUSANNA MAHLMEISTER-
ALİ NAWAZ- BRIGİTE JÜNSSÖN- NECLA İBRAHİM

Sinemamız mesleksel ve sınıfsal örgütlenme çabalarına sahne oluyor

cumhuriyet, 14 mayıs 76

Mayıs'ın ilk haftasının sonunda, sinemamızın çeşitli dallarında çalışanlar; yönetmen, senaryo yazarı, görüntü yönetmeni, asistan, set emekçisi Dünya sineması toplantısında biraraya gelerek, sinemada çalışanların durumunu tartışmışlar ve sinemadaki emekçilerin seslerini duyurabilecekleri bir yayın organı ve örgütlenmenin zorunluluğu üzerinde toplanmışlardır.

"En yüce değer emektir", "sinema emekçilerindi", "Yaşasın işçi sınıfının mücadelesinin yanındaki sinema", "tek ve güçlü sendika", "sinema emekçisi, işçi sınıfının bir parçasıdır", "Faşist sansüre hayır", "İleri düzen için birleşelim", "Yılmaz Güney'e özgürlük" gibi dövizlerin bulunduğu salonda yapılan toplantıda, grevlerinin tam 79. gününe ulaşan Acar stüdyosu işçilerinin salona girişi büyük tezahürütla karşılandı. Toplantıya Türk Yazarlar sendikası adına, Sinematekler, dışarda çevrilmekte olan bazı filimlerin set işçileri ve bazı sanatçılar girişimi kutlayan ve başarı dileyen telgraflar yollamışlardır. DİSK gönderdiği telgrafta şöyle deniyor: "Sinema emekçilerinin mücadelesi, eli kanlı MC iktidarına karşı halkımızın verdiği savaşın bir parçasıdır."

Lütfü Akad'ın konuşması: "Bir işin sahibi o işi yapanlardır, yani bizleriz. Buraya bu işe sahip çıkmak için geldik. Bunun için örgütleneceğiz. Örgütlenemiysek, açlıktan ölelim. Layığımız budur" demiş ve örgütlenmenin önemini belirtmiştir. Böyle bir örgütlenmenin seviyeli bir sinemaya da yönelik olduğunu da belirtti. Yazar-yönetmen Vedat Türkali, "Prodöktörler gurubu, bugüne dek sinema emekçilerinin çıkarları için kollarını bile kıpırdatmamışlardır. Türk sinemasının bir aile olduğunu söylüyorlar nebiçim aile bu? Kimi ferdinin köşkleri, kotraları var, kimiyse lahmacunla gün geçirir." demiş Mesleksel alanda dernekleşme, ve sınıfsal olarak da sendikalaşma gereği üzerinde durmuştur. Yönetmen Fevzi Tuna, yönetmenin kapitalist bir sinema yapısı içindeki durumuna değinmiştir. Yönetme-

nin,koşullar gereği,yapımcının maşası olmak durumunda kaldığını,bu nedenle sinema emekçisinin savaşında gerekli yeri alamadığını belirtti. Sinema emekçisinin çok ağır çalışma koşullarını,"mesai" kavramının yokluğunu,bu yüzden sinemayla uğraşanların içten içe çöken,çürüyen kişiler olduğunu söylemiş sendikalaşmanın zorunluluğunu,sömürüye son verilmesini istemiştir.Toplantıda set işçilerinin sorunları ve sömürü mekanizması üzerinde de önemle durulmuştur.

Acar filim işçileri Marmara Oleyis sendikasına bağlı.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

23. März 1978

GÖRSEL SANATÇILAR DERNEĞİ
abacılatif sok. No.2
spor cad.
valdeçeşme-istanbul

1-3-1978

Sayın

Derneğimiz,Barış,Özgürlük ve Demokrasi mücadelesinde sanatçıların daha aktif,özverili ve yaratıcı katkılarını desteklemek,yeni çalışmalarında onlara güç vermek ve bu yöndeki çalışmalarını ilerici kamuoyuna sunabilmek amacıyla 25 Nisan ile 10 Mayıs tarihleri arasında, Istanbul'un 3 galerisinde açılacak ve tüm sanat dallarını kapsıyacak olan geleneksel Mayıs Sergisi 2'nin hazırlıklarına başlamıştır.

Amacımız,Resim,Heykel,Grafik,Afiş,Fotoğraf dallarında övgüye değer çalışmalar yapmış sanatçılara çeşitli ödüller verebilmektir.

Bu yönde bütün ilerici kuruluşların,yayın organlarının sendika ve derneklerin aktif dayanışmasına gereksinim duymaktayız.

Dileyimiz sizin de, Mayıs Sergisinin ödüllerine olanaklarınız ölçüsünde katılarak bu çalışmalara güç katmanızdır.

Bu ödüllere kuruluşunuzun katılma biçimini ve katabileceğiniz mikdarı derneğimize,en geç 20 Mart 1978 tarihine kadar bildirebileceğinizi umar,çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Görsel Sanatçılar Derneği
Başkan

GREVİN 18. GÜNÜNDE

Grev yürüyor

Mustafa Devrim

Telefonun zili çaldı. Hayri başını kaldırdı. Karşı masada çalışan arkadaşı Fehmiye baktı. Sonra "İl Sekbeterinden" dedi içinden. Yoksa bu saatte kim arıyabilirdi?.. Saatine gözattı. İkiye beş var. İki saat sonra tramvaylar depolardan çıkacak. Tıklım tıklım dolacak işçiler. Duraklarda, istasyonlarda iğne atsan yere düşmüyecek. Omuz omuza yürüyecek herkes. Caddeler arabalarla dolacak.

Telefona uzandı. Kulağına götürdü. Evet, yanılmıyordu:

-Günaydın, diye yanıtladı: -Daha uyumadın mı yoldaş ?

-Yahu nasıl uyursun!.. İğne üstündeyim sanki. Siz bülteni bitir-
diniz mi ?

-Hayır. Saat 5-6 sıralarında bitecek. ~~Saat~~ 7'de basımevine ~~ya~~ ulaş-
tırıp, işe yetiştireceğiz.

-Şimdi hemen bırakın bülteni. Bir gün gecikirse de ziyanı yok. Hemen atlayın arabaya. Doğru grev yerine gidin. Çalışma saati başlama-
dan, yani işçiler fabrika önüne ~~gelmeden~~ grev komitesi ile bir top-
lantı yapın. Uyuyanlar varsa, evlerinden alın. Demir gibi bir kenetlen-
me sağlanmalı. Yine grev kırıcıları sokulmamalı fabrikaya. Yalnız sen
işe biraz geç gidebilir misin ?

-Sabah erken telefonla iki saat izin koparabilirim.

-Bu güzel. Yalnız yeni bir haber daha var.

-Nedir o ? Hayrola ?

-Maocular grev yerine sızamayınca, çeşitli şehirlerden de adam
toplayıp, kalabalık gelmeye karar almışlar. Sendikacı arkadaşlar çoğu-
nu tanımıyor. ^{Zaten sendikacıyı gözüm tuttu.} Grev komitesindeki arkadaşlar da tanımıyor. Çeşitli kı-
lıklar ~~xxxxxx~~ içinde işçilerin arasına sızmaya çalışacaklar. Orada

ölü de düşse, sokmamalıyız onları. Grevi kırmak için ellerinden geleni artlarına koymuyor alçaklar.

-Yalnız bir sorum var. Basimevine sabaha getireceğimize dair söz verdik. Başka gidebilecek arkadaşlar yok mu ?

-Hayır. Hepimiz kaç günden beri uykusuzuz. Üstelik işyerlerinde de bitkin çalışıyoruz. Durumlarımız sarsılmamalı. Bizim kalelerimiz fabrikalar. Temkinli davranmalıyız. Şu anda en dinlenmiş olanlarımız da sizsiniz.

Evet, öteki arkadaşlara göre en dinç onlardı. Gerçi 48 saatten beri Hayri, 60 saatden beri de Fehmi uyumamışlardı ama, ya ötekiler...

-Peki yoldaş, hemen yola çıkıyoruz.

-Durumu bana sık sık bildirin.

-Oldu. Yalnız sen bir iki saat uyumaya çalış. Patron direniyor. Daha ne kadar süreceği belli değil. Dinlenmek de zorunlu.

-Oldu. Aman dikkat edin yoldaş. Pire gibi olmak zorundayız. Grev komitesindeki arkadaşların çoğu daha denegimsiz.

-Sen merak etme. Yüregini rahat tut. Biraz uyumaya çalış. Haydi hoşça kal.

-Güle güle.

Telefonu kapattı. Elindeki letraset kağıtlarını filan bir yana koydu. Sigarasını tablaya bastırmadan yenisini yaktı. Bir kağıda: "Gelirseniz, burayı karıştırmayın" diye yazdı, kalktı:

-Hadi Fehmi, dedi, grev yerine gidiyoruz. Maocular gelecekmiş.

-Vay alçaklar!... Daha dün sopa yediler.

-Burjuvazi çok akıllı. Yüzyılların denegimi var. Bir yandan grev kırıcıları köpekler besliyor. Bir yandan da devrimci kılığı altında eniklerini üstümüze salıyor. Paçalarımıza dolaşsınlar diye.

Paltolarını giyindi, sigaralarını aldı, ışıkları söndürdüler. Çık-
tılar dışarı. Tek tük arabalar geçiyordu caddeden. Işıklar gözüküyor-
du apartman pencerelerinde. Yapılar taş yığını gibi duruyordu ~~öylece~~
öylecene. Şehir canlılığını yitirmişti sanki. Bir cankurtaranın sesi
duyuluyordu çok uzaklardan. Sanki şehire yardım etmek için yaklaşı-

yordu...

Atladılar arabaya.Fehmi çalıştırdı.Caddeye çıktı.Gaza bastı.
Tavşan gibi atıldı ileri.

-Bir saate kadar fabrikadayız abi,dedi.

-Aman gözünü seveyim,onbeş dakika geç gider,sağlam gideriz.Acele etme.

-Merak etme sen.

En kestirme yollardan geçiyorlar.Kırmızı ışıklara yakalanınca kuduruyorlar."Hay allah kahretsin!..." Yarım dakika bile gecikmek istemiyorlar.Sonunda kendilerini atıyorlar şehir dışına.Otobanda çok araba yok.Taka uçuyor.Kavgaya değil,müjde yarı yastığı götürüyor sanki...Başlıyorlar marş söylemeğe.Seslerinin olanca gücüyle...

"TKP'miz ilerliyor....."

.....

Ağaçlar,yapılar,ışıklar yıldırım gibi geri geri kaçıyor sanki. Araba ilerliyor.Frenleri zayıf.TIR kamyonlarını bir bir geride bırakıyor.Sağda solda fabrika bacalarından çıkan yoğun dumanlar,kızgın alevler farkediliyor.Yol kalemle çizilmiş gibi...Süt dökse yalanır.Asfalt tertemiz.Doğanın ellenmedik bir yanını bırakmamış insanoğlu.

Marşın biri bitince diğerine başlıyorlar...Sigaralar ucuca ekleniyor.Arabanın içi silme duman...Pencereyi açıyorlar hafif.Soğuk k süngü gibi giriyor.Fehmi Hayriden daha yorgun ve bitkin.Araya az sessizlik girer girmez uykusu geliyor.Hayri başlıyor yine:

"TKP'miz ilerliyor....."

Fehmi yeni bir güç,yeni bir enerji kazanıyor sanki...Olanca gücüyle sesini yükseltiyor.Uykusu dağılıyor."Onun marşı bile insana güç veriyor,kaldı ki kendisi"diye geçiriyor Hayri.Zor,illegal koşullarda ~~ka~~ çalıştıklarını düşünüyor:"55 yılın 52 yılı gizlilik içinde...Alçak burjuvazi,hem yasaklıyor,hem de gizli çalışıyorlar diye kitlelere yalan yanlış şeyler söylüyor.Terörünü onun üzerinden bir gün bile eksik etmiyor.Bütün ters akımlara kapıları açık bırakıyor.Hareketi böldürmek için elinden geleni yapıyor,"diyor içinden.

"Dile kolay.55 yıl şanlı bir savaş...Hem burjuvaziye,hem de içerdeki dönemlere,ajanlara,bölücülere karşı...Ve zindan...Ve işkence... Ve ölümle dolu 55 yıl...Ama yılgınlık,ama korkaklık yok" diyor:"Bayrak elden ele geçiyor.Yeni yeni kaleler fethediyoruz.Halayımıza katacağız bütün yığınları.Sıkı tutacağız safları...He heeeyy!... çekeceğiz bir uçtan bir uca...Ateşimizle tütecek bütün fabrika bacaları.Dumanlarımızı pamuk tarlalarına salacağız.Alacağız Ardahanı Konyayı...Muşu,Malatyayı...Zafer türküleri söylüyeceğiz hep birden.Bariş şarkıları..."

Bir TIR kamyonunun altına doğru hızla girdiklerini farkediyor aniden.Endişeleniyor.Fehmiye bakıyor,uyudu uyuyacak.

-Fehmi dikkat,diyor.

Fehmi kırıyor direksiyonu.Çıkıyorlar TIR'ın altından.

-İyi,zamanında haber verdin,gitmiştik yoksa,diyor.Bari türkü söyle.Bağır,çağır...

-Peki.Sen de katıl,diye yanıtlıyor Hayri.Başlıyor söylemeğe...

-Kes kes,diyor Fehmi.Güzelim türküleri berbat ettin.Marşlara başlayalım en iyisi.

-Dur öyleyse.Sana yöresel türkülerimizi söylüyeyim.

Sürdürüyor yöresel türkülerini.Yanık yanık çıkıyor sesi.Anadolunun acı öyküsü dilleniyo arabanın içinde.

-Sürekli sen bu türküleri söyle abi,diyor Fehmi,yoksa işkence çektiriyorsun.

Gülüyorlar.

.....

Fabrikanın önünde iniyorlar.Hava karanlık.Işıklar sallanıyor ipil ipil...Sabah yakın.Yağmur sicim gibi iniyor.Fabrikanın önünde grev gözcüsü bir kadın.Anadolulu olduğu her halinden belli.Tarlada,fabrikada,kavgada erkeği ile omuz omuza...Bir karış bile gerilediği yok.Yüzü mosmor kesilmiş soğuktan.Yağmurluğundan sular süzülüyor.Heryan çamur içinde.

-Günaydın bacım, diyorlar.

-Günaydın. Hoş geldiniz.

-Sağol. Sizinle gurur duyuyoruz bacım, diyor Hayri, bütün kadınlarımızla...

Övünmekten utanıyor. Yere eğiyor başını. O, bu yaptığığın kahramanlık olduğunun farkında bile değil. Günlük savaşı onun. Ekmek yemek, bandın başında çalışmak, uyumak gibi tıpkı.

-Arkadaşlar içerde mi ?

-Evet. Biraz uyuyun, dedim, birşey olursa ben uyandırırım.

Grev kulübesine giriyorlar. Daracık. İçeride iki masa. Sandalyeler. 6-8 kadar işçi başlarını masaya koyup, mışıl mışıl uyuyorlar. Şişirilmiş yatakta uyur gibi. Geri çıkıyorlar.

-Komite başkanı nerede bacım.

-Eve gitti.

-İyi, biz onu bulalım, diyorlar.

Ev uzak değil. Yürüyorlar. Kapıya gelince zile basıyorlar. Komite başkanının kızı açıyor. Giyinik, hazır. Saçları taralı. Gözleri ıslıl ıslıl. O da fabrikanın işçisi:

-Hoş geldiniz abiler, diyor, buyurun içeri. Babam hazır. Kahvaltı yapıyor.

Giriyorlar. Ayakları çamur. Islanmışlar. Ayaklarını çıkarmaya çalışıyorlar. Kapıda karşılıyor Komite Başkanı:

-Geçin hele, diyor, çıkarmayın ayakkabılarınızı. Allah aşkına çıkarmayın. Ammada ıslanmışsınız. Kız hele sıcak çay getirin, diye karısına sesleniyor. Traş olmuş, boyunbağını bağlamış, saçları taralı... Kalın pazulu, iri yapılı bir Anadolulu o da.

-Hele geçin, geçin bir kahvaltı yapalım önce.

Geçip oturuyorlar. Ama iğne üstündeler:

-Aman abi diyor Fehmi: -Çok endişeliyiz. Maocuların toplu geleceklerinden haberiniz var mı ? Saat ikide Memet bildirdi bize. Apar topar geldik.

-Olmaz olur mu ? Ben telefon ettim Memede. Her gelişmeyi bildiriyorum. Merak etmeğe gerek yok. Grev Komitesi biraz önce toplantıdaydı. Yeni bir karar daha aldık. Gerekli ders verilecek onlara.

-İşer Grevdeki arkadaşlarla ilişki kurabilirler. Tanıdık birini filan getirirler. Onun aracılığı ile, ne bileyim ben....

-Tabi bir çok yolu deniyebilirler. Ama ne yaparlarsa yapsınlar, kimi getirirlerse getirsinler, sökmez. Bütün arkadaşlar kararlı.

-Kararı oybirliği ile mi aldınız ?

-Evet.

Alalacele birşeyler atıştırıp çıkıyorlar. Yağmur daha ara vermemiş. Hava karanlık. Asfaltın kıyısından sular akıyor aşağılara... Çimenler ayaklarını ıslatıyor. Bir sessizlik kaplamış doğayı. Yağmur bile ses çıkarmıyor. Hafiften hafiften iniyor yeryüzüne... Konuşmadan geçiyorlar yolu. Fabrikanın önüne geliyorlar. Grev gözcüsü değişmiş. Şimdi bir İtalyan bekliyor. Kendisi hem de grev komitesinde görevli. Kulaklı şapkasının yukarıdan iplerini açıp salıvermiş. Şapkanın kulakları, karanlıkta kendi kulaklarıymış gibi görünüyor. Kocaman kocaman. Komikleşiyor biraz. Ama öyle bir aldırmazlığı var ki dış görüntüye... Tokalaşmasından anlaşılıyor hemen. Fehmi ile şöyle sıkı sıkı kucaklaşıyorlar. İyice ahbap olmuşlar artık. Sonra grev kulübesine giriyorlar. Grev Komitesi orada. Hazır. Uyanmışlar. yıkanmış, tıraş olmuşlar. Hemen yer açılıyor gelenlere. Biri bağıırıyor dışarı:

-Hadi Antonio. Nöbeti birine ver de gel.

-Siz başlayın geliyorum, diyor, şimdi gelir nöbetçi.

-Yahu sıra Antonionun değildi ~~başkanı~~ diyor Komite başkanı.

-Değildi ya diyor Teodoros, kadıncagız çok üşümüştü. Nöbeti o aldı, eve yolladı. Şimdi gelir nöbeti alacak olan arkadaş.

Grev Komitesinde bir Yunanlı, bir İtalyandan başka 5 beş Türk var. İki kadın. Fabrikada çalışanların çoğunluğu da Türkiyeli.

Türk ve Alman sendikacılar geliyor bu arada. Selamlaşıyorlar. Arnold çizme giyinmiş. Türk sendikacıdan daha çok seviliyor. Genel merkezden görevliler.

Toplantı başlıyor. Onsekiz günlük mücadele gözden geçiriliyor. Patron daha toplu sözleşme için toplantıya yanaşmıyor. Direniyor. Nedenlerini tartışıyorlar. Grev kırıcılarını sonuna kadar kullanacağı hesabı içinde. İşçileri yıldırma için çeşitli oyunlar tertipliyor... İşçilerin ~~gözlerini~~ kirmaya çalışıyor, işten atacağım diye ~~tartışma~~ tehditler savuruyor. Yirmiye yakın Türk çalışıyor daha. Hem de günde 14 saat. Ücretlerini de artırmış biraz. Onları arka kapıdan sokuyor içeri. Bunların içeri girmeleri kesin engellenmeli... İşbölümü yapıyor yeniden. Çıkıyorlar. Pankartlar yerlerinden alınarak, kapılara asılıyor.

Yavaş yavaş sükun etmeğe başlıyor grevci işçiler. Gelen yığılıyor giriş kapısında. Bir yandan zırhlı, kocaman polis arabaları... Yüzlerce polis iniyor. Hepsi besili, azgın. Ellerinde telsiz, ~~silahlar~~ bellerinde silah ve yanlarında köpekleri. Onbeş dakika geçmeden, fabrikanın önü ana-baba günü. İğne atsan yere düşmez. Daha çalışmanın başlamasına bir saat var. Giriş kapısını tutuyor grevci işçiler. Çoğunluğu kadın. Kolkola girip kenetleniyorlar. Demirden zincir gibi. Grev yöneticilerinin ellerinde megafonlar. Alınan kararları açıklıyorlar. İşçiler onaylıyor. Herkesin morali çok yüksek. Direnmeğe hazır herkes. Arka kapıya bölünüyor bir kısmı.

İşçiler bir yanda saf tutmuş, polisler diğer yanda. Patron temsilcisi endişe ile pencereden bakıyor. İşçiler yuhalayınca geri çekiyor başını. Rengi uçuk.. Yüreği gürp gürp...

Çalışma saati yaklaştıkça her iki tarafta da heyecan yükseliyor. İşçiler ondört yıldan beri verilmeyen haklarını istiycekler. Ödenmeyen mesai ücretlerini. Diğer fabrikalarda alınan izin günlerini. Çalışmak isteyen arkadaşlarını aralarına çağıracaklar. ~~Engelleyecek~~ "Bizi arkadan vurmayın" diyecekler. Polis zorla açmak istiycek kapıları...

.....

Bilinmedik yüzler bitiyor bir-iki...Bilinenler ise giremiyor işçilerin arasına.Komite Başkanı:

-İşte Maocular,diyor,dün onları aramızdan döverek attık.Gene geldiler.Bunları da tanımıyoruz.Maocu olabilirler.Hayri takılıyor arkalarına.Gölge gibi...Soruyor sonra:

-Nereden geliyorsunuz siz ?

Önce ikircikleniyor sordugu adam:

-Yapı işçileri sendikasından,diye yapıştırıyor sonra.Ama yalan söylediği belli.Mertce bakamıyor yüzüne.Kaçırıyor gözlerini.

Fabrika şefi geliyor son model mercedesi ile.İlerliyor kapıya doğru.Bir adım bile gerilemiyor işçiler.Dizlerine dayanıp ittiriyor.Bütün eller birden iniyor aşağı.Kimi kapılarını açmaya çalışıyor.Bir bağırışma,gürültü,sövgü...Polis şefi yetişiyor:

-Açın!..diye bağırıyor.

-Açmayız!

Geri ittiriyorlar arabayı.Sonra kenetleniyorlar gene.Kalakalıyor araba.Şef içinde tutuklu.Çalışmaya gelenlerin arabaları sıraya giriyor şefin arkasında.Yirmi dakika sonra şartelleri kaldıracaklar akıllarınca.Bantlar dönmeye başlayacak...Aceleçiler.Grev kırıcıları.Patron artırmış ücretlerini.

-Arkadaşlar,diyor sendikacı;Aramıza katılın.Sendikamızın diğer işyerlerinde elde ettiği hakları burada da almak zorundayız.Patron-dan sadaka istemiyoruz.Hakkımızı versin.Siz de katılın bize.Biz taviz vermiyeceğiz.Hoperlörün sesi ağaçlarda yankılanıyor.İşçiler başlıyorlar:

"İşçiyiz güçlüyüz,
Hakkımızı isteriz..."

"Hak verilmez alınır,
Yoksa yoksul kalınır..."

.....

Komite başkanı alıyor mikrofonu:

-Arkadaşlar hepimiz işçiyiz.Bize ihanet etmeyin.Greve katılın.

Bu yaptığınız patronun işine yarıyor. Patron suyunuzu sıkıp posanızı atacaktır. Birliğimizi bozmayın. Bizim gücümüz birliğimizdedir.

Ses kesilir kesilmez gökgürültüsü gibi bir ses... İşçiler hep bir ağızdan belgilerini haykırıyorlar... Yağmur inadına yağıyor. Bütün gökyüzü bulutlarla kaplı. Islak ıslak ~~ay~~ oluyor herkes. Safak söküyor yavaş yavaş. Işıklar kısılıyor sanki...

Grev kırıcılarının yanına gidiyor bir-kaç kişi. Greve katılmalarını öneriyorlar. Konuşuyorlar uzun uzun. Ama inat ediyor onlar. "Biz işimizden hoşnutuz" diyorlar "Adamcağız iş veriyor, malını da bize verecek değil ya..." Anlatmaya çalışıyorlar. Iıh! "La" deyip, "lo" demiyorlar. Anlamak istemiyorlar. Direniyorlar.

Mikrofonu eline alıyor Fehmi:

-Sözüm sizedir işçi düşmanları! Biz hakkımızı söke söke alacağız! Siz o zaman utanmıyacak mısınız ?

Bir gökgürültüsü daha kopuyor sanki... Alkış, "bravo" sesleri. Hep bir ağızdan yine belgiler...

-Sözüm sizedir patron uşakları! Siz bir avuçsunuz, biz yüzlerce. Patronu dize getireceğiz! Nasıl yüzümüze bakacaksınız ?

Bir yandan yuh sesleri, bir ~~ay~~ yandan alkışlar grev kırıcılarının kulaklarında yıldırım gibi patlıyor. Arabalarında siniyorlar. Ve cigarayı cigaranın üstüne yakıyorlar. Korkuları gittikçe büyüyor. Bir gözleri poliste. Yardım ister gibi bakıyorlar.

Sürdürüyor Fehmi:

-Biz emeğimizin hakkını istiyoruz. Boynu bükük bırakıp, buralara geldiğimiz yavrularımızın rızkını istiyoruz. Ekmeğimize nasıl bıçak sokuyorsunuz!...

"Patronun itleri,
Kaypaklıktır ettikleri..."

"Patronun itleri,
Kaypaklıktır ettikleri..."

.....

Polis zinciri yaklaşıyor yavaş yavaş.Polis şefi:

-Çalışma saati geldi.Açın artık kapıları!..

-Yuhhh!...Açmayız!...Patronun uşakları!...Gücümüzü kıramıyacaksınız.

Bir bağırışma,bir çağırışma...Kulaklar tutuluyor.İtalyanlar italyanca, Türkler ,Türkçe,Yunanlılar,yunanca,Almanlar almanca bağırıyor.Herkes aynı şeyleri söylüyor...Herkes bir cephede kenetlenmiş.Seslerden kulaklar tutuluyor.Polisler yaklaşıyor.Elleri tetikte.İşçilerden birinin saldırmasını bekliyorlar.Bütün ~~yüklerini~~ güçleri ile yük- lenecekler...Acımasız...Gaddarca...Görevlerini yapacaklar.Kurtarmak için patronu.

Gerileme yok işçilerde.Ne de bir çözülme.Kolkola herkes.İleri atılmaya hazır.Gözleri çakmak çakmak...Duman çıkıyor alınlarından.Yürekləri birer sıkılı yumruk.Yürekləri birer çelik...

Polislerle yüzyüze...Kapılara doğru zorlamaya çalışıyorlar.Ara- balar diğer yandan işçilerin üstüne yürüyor.Karşılıklı itişme başlı- yor.Çelik duvar gibi direniyor kadınlar.Yağmur dinmek bilmiyor.Vıcık vıcık heryan...

Komiteden bir kadın alıyor mikrofonu:

-Haydin kardeşlerim.Dayanın! Bir karış gerilemek yok!..Ya ölümüz düşer ya da kapıları açmayız! Üçüncü bir yol yok! Kahrolsun işçi düşmanları!..Yaşasın birliğimiz!..Ağırlığı arabaların önüne doğru kaydıralım! Dayanın bacılarım! Ölüm kalım günü!..Dayanın yiyitlerim! Yenilmek yok kitabımızda!..

Bir bağırışma...Bir sövgü...Polisler işçilere...İşçiler polislere. Bir savaş alanı artık...

"Yapı sendikasımdanım" diyen atılıyor aniden.Polisin birine bir yumruk vuruyor.Bunu bekliyor polisler.Anlaşmışlar.Hemen sıyrıyor- lar copları.Saldırıyorlar vargüçleri ile...Köpekleri ısırtıyor bir- yandan.Kadınların saçlarını kollarına dolamaya çalışıyorlar.Kıran kırana bir kavga...Polislerin yüzünü yırtıyor kadınlar.Coplarını ellerinden alıyorlar...

Komite üyesi kadın:

-Dayanın yiyitlerim! Kalmadı güçleri.Maoculara da vuralım.Aramıza sokmuyalım onları.Polisle birlikte çalışıyorlar...

Polise vuran adam,kıyıda duran Maoculararın arasına kaçıyor.Korkuyor linç edileceğinden.

-Bu tarafa arkadaşlar! Bu tarafa!..Arabalar zorluyor.

Yığın yığın kesiyorlar arabaların önünü.Kimin burnu kanıyor,kimin eli,yüzü...Köpeyin ısırıldığı bir kadından kan akıyor.Beş kişiye bedel şimdi.Bütün acısı ile yükleniyor.Eline geçirdiği taşla bindiriyor polislerle.Taşı alnına yiyen geriliyor...Başka cepheden saldırıyor.Ortalık darma-duman...Ortalık durmadan ağarıyor.Yağmur hızını yavaşlatmış.Kavgaya meydan açıyor sanki....

Alman Sendikacı bağırlıyor:

-Grev yerine köpekle gelmek suçtur.Çekin köpeklerinizi.

Polis Şefi:

-Açın diyorum size kapıları, diye bağırlıyor megafondan.

-Yuuhhh!..Patronun uşakları!..

Grev kırıcıları geri kaçıyor.Fabrika şefi kaçıyor.Polislerin şapkaları copları düşüyor.Düşenleri işçiler kapıyor.Bir karış bile geri-liyen yok.İleri,ileri,daha ileri zorluyorlar.

Patron temsilcisi perdenin ardında sigarasını tütürüyor.Patron belki uykudadır şimdi.Belki gerilen sinirlerini gevşetmek için düş alıyordur.

-Az kaldı bacılarım!..Dayanın!Bu kadar polis,bu kadar patron köpeği patronu koruyor.Patron ortada bile yok.Dayanın yiyitlerim! Hak böyle alınır ancak!-Sesi kısılıyor.Bir arabanın üstüne çıkmış.Savaşı oradan yönetiyor.

Yerlerde sürüklenen kadınların yardımına yetişiyorlar...Kurtarıyorlar polisin elinden.Kurtulan bir daha saldırıyor.Polis kıramıyacak zinciri...Teker teker koparıp almaya çalışıyor işçileri. Her kopardıklarını kurtarmak için toptan saldırıya geçiyorlar.Geri alıyorlar arkadaşlarını.Topluyorlar güçlerini...Yükleniyorlar bir

daha...Bir daha...Alta düşen polisi tek meliyorlar yerde.Arkadaşla-
rını kurtarmaya çalışıyor ga diğerleri...Aşağı eğilene vuruyorlar.
Bozgun düşüyor polislere.Geri geri çekilmeğe başlıyorlar...İşçiler
yürüyor,polisler çekiliyor...Grev kırıcıları geriliyor.Maocular ge-
riliyor.Güvendikleri dağlara kar yağdı artık...Hepsini sürüp çıkā-
rıyorlar fabrikanın önünden.

Hayri telefona koşuyor.Çeviriyor numarayı.Karşısında fabrika
santrali:

-36.Makine dairesini bağlar mısınız lütfen?

-Bir dakika diyor kadın.

36. daire karşısında.Makinaların gürültüsü geliyor, boğuk boğuk.
Telefonun ucunda usta.

-Memedi rica edeceğim, diyor.

Makinalara doğru bağılıyor usta.Sesi makinaların sesinde boğulu-
yor.

-Memet, telefon!...

Telefona koşuyor Memet.Sesi heyecanlı.Yüreği grev yerinde...Yü-
reği grevci işçilerle birlikte çarpıyor.

-Söyle yoldaş, seni dinliyorum.

-Polis,grev kırıcıları, Maocular atıldılar.Grev yürüyor.

-Çetin oldu mu ?

-Çetin oldu ama,grev yürüyor!...

İnsanlar sizleri çağırıyor;
Kitaplar, ağaçlar ve bahıklar için,
Buğday tanesi, Pirinç tanesi
ve Güneşli sokaklar için,
Üzüm karası saçlar, saman sarısı saçlar
ve ÇOCUKLAR için.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ÇOCUK VE SAVAŞ

Her silah

Ayrı bir sesle patlar

Tabanca Dann!

Tüfek Bumm!

Top: Güm!Ꞥ

Bomba: Bomm!

Ama öldürdükleri çocuklar

Neresinde olursa olsun dünyanın

Aynı acıyla bağırlar

Ahh!!.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Zulüm, acı, ölüm, şu bu
bir anda gizlerse de tohumu,
Ölmüş gibi görünse de halk,
Döner gelir elbet birgün Nisan ayı,
Kavuşur baharına toprak,
Kızgın eller dağıtır, atar ağır havayı
Ölümün içinde yeşerir yaşamak

P.NERUDA

GÖNLÜMÜN SESİ

Gönlüm diyor: Otobüse binme taksi varken,

Kesem diyor: Yürü yaya otobüste yer yok zaten

Gönlüm diyor: Ne hoş hele manzarası su gevreğin,

Kesem diyor: Koş acele evde soğuyor yemeğin

Gönlüm diyor: Gez eylen, tatile çık,

Kesem diyor: Evde otur, hesapla bu ay kaç lira açık,

Benim gönlüm her zevki tat diyor

Fakat kesem başıma dert

"Beni hesaba kat diyor"

Bizce en iyisi, kalkmak, yeter artık, demektir,
vazgeçmemek için kırıntısından bile yaşamının
karşı çıkmaktır var gücümüzle acıyı doğuranlara,
yaşanır hale getirmektir bütün insanlara dünyayı

BRECHT

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI

Tanımazlar onâar işsizliği, açlığı

Bilmezler ne demektir gelecek kuşkusu,

Çocuklar sıcacık, usta ellerde eğitilir...

Bebeler kreşlerde, yuvalarda... Analar güvenli mutlu...

Taşırırlar aydınlığı fabrikalara, tarlalara

İşleyen makinalar umudu üretirler..

"İnsan hakları" boş bir sözcük değildir

Yaşamın kendisidir sosyalist toplumlarda.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ
TÜRKİYE İRİSTİYA VAKFI

MUZAFFER HALK

Yüreğim bu kavganın içinde

Kazanacak halkım

Bütün, halkla kazanacaklar bir bir

Bu acılar, ıslak bir mendil gibi

Kumlar arasından

Şehit dudaklarından,

Süzülüp ortaya çıkaracak herşeyi,

Şanlı günler yakındır çünkü

Kinler susacak bir an

Ceza veren eller titremesin diye,

Halk caddelerinde

Bir güzel, bir güçlü

Yerini alsın diye!

İşte benim günüm bu

İşte hoşgörülülüğüm

Başka sancağım yok benim!

PABLO NERUDA

TYS

HABER BÜLTENİ

*

NEWS BULLETIN

Ekim-Kasım 1976

TYS Genel Başkanı Aziz Nesin'in mektubu

TYS üyesi arkadaşlarımız!

Yedi üyelik yönetim kurulumuz, hiçbir toplantı gününü aksatmadan, birbirine bağlı olan sendikal ve politik çalışmalarını sürdürmektedir. Yapmamız gerekip de yapamadığımız, yapmayı başaramadığımız işlerimizin pekçok olduğunu biliyoruz. Çalışmalarımızda gönlümüzce başarı elde edemeyişimizin birçok nedenleri arasında başlıcası, Sendikamızın bütün görevlerinin yedi kişilik Yönetim Kurulu'nun omuzlarına yüklenmiş olmasıdır. Olanakları yok denilecek denli az olan TYS'nin, büyük örgütlü ve kalabalık üyeli zengin sendikalar gibi çalışmakta olduğuna, sizler de tanıklasınız. Yönetim Kurulu'muzun yedi üyesi, haftanın enaz birbuçuk-iki gününü sendika çalışmalarına verdikleri halde, Sendika'nın işlerini yeterince yapmaya ve izlemeye yetişememektedirler. Bu bakımdan, Yönetim Kurulu'nda bulunmayan üye arkadaşlarımızın da, Sendikamızın çalışmalarına yardımcı olmalarını diliyoruz. Sendika'mızın önümüzdeki Kurultay'ında, açıklamaya çalıştığım bu zorluk gözönünde tutularak, Yönetim Kurulu kadrosunun genişletilmesi ve iş bölümü yapılması kararının alınacağını umarım.

Sendikal çalışmalarımızın başında, Sendika'mıza toplantılarımızı yapabileceğimiz, hergün üyelerimizin görüşmek için toplanabilecekleri, konferanslar ve açikoturumlar düzenleyebileceğimiz sürekli bir yer sağlamak işi gelmektedir. Aylardanberi böyle bir yer sağlama girişimindeyiz. Çok yakında TYS'nin, değerine layık sürekli bir yerin sahibi olduğu müjdesini sizlere verebileceğimi umuyorum.

Sendikal çalışmalarımızın önemli bir bölümü de, TYS na, üyelerin ödentileri dışında gelirler sağlamaktır. Bunun üzerinde de çalışılmaktadır.

TYS'nin bugün 80.000 lirası bankada durmaktadır. Paramızı yeterli düzeye çıkardıktan sonra, TYS için bir yer satın alınması düşünülmektedir. Üye sayımız az da olsa, sendikamız üyesi arkadaşlarımızın el ve gönül birliğiyle, sendikamızın bir yer sahibi olmasından daha da başka özdeksel varlıklar da kazanacağımıza inanmaktayız.

Yazarlarımızın dış ülkelerden çağrılmalarını ve dış ülke gezilerine gidişlerini, gelişigüzellikten kurtarmak ve bir düzene sokmak, genç yazarlarımıza da, başka ülke yazar örgütleriyle ilişki olanakları sağlamak için çalışmaktayız. Bunun için başka ülkelerin yazarlar örgütleriyle, resmi sözleşmeler çerçevesi içinde, anlaşmalar yapmaktayız. Sovyet Yazarlar Birliği, Avusturya Yazarlar Örgütü, Hollanda Yazarlar Örgütü, Bulgaristan Yazarlar Birliği ile sözleşmeler imzalamak için, bu örgütlerle karşılıklı girişimlerde bulunduk. Daha başka ülkelerin yazarlar örgütleriyle de değiniye geçmeyi tasarlıyoruz.

TYS nın, gerekli ve uygun görülen uluslararası örgütlerin üyesi olması düşünülmektedir. Örneğin, Sendika'mızın Asya-Afrika Yazarlar Birliği ile Avrupa Yazarlar Birliği üyesi olması önerimiz vardır. Yönetim Kurulumuz bu iki öneriyi de Sendika'mızın önümüzdeki Kurultay'ında genel kurula sunacak ve genel kurulun onayını almaya çalışacaktır. Üyelerimizden Murat Belge, bu arada, Asya-Afrika Yazarlar Birliği'nin, Eylül sonunda Taşkent'te düzenlenen Genç Yazarlar Sempozyumuna, Sendika'mızın temsilcisi olarak gönderilmiştir.

Bu kış çalışmalarımız arasında "1940 Kuşağı" için, bu kuşağın onurlu savaşına layık bir gece düzenlemeyi tasarlıyoruz. Bu gecenin başarılı olabilmesi için, bütün üyelerimizin yardımlarını beklediğimiz gibi, özellikle 1940 kuşağı yazıncılarının bize destek olmalarını, öneriler getirmelerini, örgütler vermelerini diliyoruz.

Sendikamızın politik çalışmalarını, gazete haberlerinden özlemekte olduğunuzu sanmaktayız. Bugünün ağır toplumsal koşulları gereği, çalışmalarımızın ağırlığı, zorunlu olarak, politik yönde olmaktadır. Basın toplantıları, bildiriler, duyurular, sokak ve alan toplantılarıyla, baskı ve yıkıma uğrayan kitabevlerini desteklemek için okurlarımıza kitaplarımızı imzalayarak, başka demokratik örgütlerle işbirliği yaparak, faşistçe baskılara gerici saldırılara karşı durmaya ve bu yönde halkımızı uyarmaya çalışmakta, demokratik hak ve özgürlüklerimizin elde edilmesi ve savunulması yolunda uğraşmaktayız. Pekçok toplumsal ve politik çalışmalarımız arasında en belirgin olarak, 1 Mayıs İşçi Yürüyüşüne katılmamızı, Eğitim Bakanlığı'nın okul kitaplıklarından kimi kitapları toplatma gerici davranışına karşı çıkışımızı, 1 Eylül Dünya Barış Günü düzenlemesindeki katkımızı, DGM ne karşı eylemlerimizi gösterebiliriz.

Ünlü ve değerli usta yazıncılarımızdan, özellikle deneyimleri zengin olan önceki kuşaktan-yani benim kuşağımdan- kililerinin TYS na daha ca üye yazılmış olmaları bizi üzmektedir. Bu ustalara, Sendika'mıza üye olmaları için çağrı mektupları gönderilmiştir. Bu yolda yine de çaba harcanacaktır. Üye arkadaşlarımızın da, dahaca Sendika'mıza üye olmamış bu yazıncıları Sendika'mıza çekmeye çalışmalarını dileriz. Bu önceki kuşağın ünlü ve değerli yazıncılarıyla, TYS daha da güçlenecektir.

Üye arkadaşlarımızdan, bir başka dileğimiz de, eksikli gördükleri eylem ve davranışlarımızı bize bildirmeleri ve değerli eleştirilerinden bizleri yoksun bırakmamalarıdır. TYS nın, yazında tek yanlı bir görüşün tekelinde olmaması ve etkisinde kalmaması dileğindedir. Bu nedenle, üyelerimizin düşüncelerinden yararlanmak istiyoruz.

Daha sıkı işbirliğiniz ve yardımlarınızı dilerim.

Sevgi, selam, saygılarımla.

Aziz Nesin

TYS, "İş kolları Yönetmeliği" nin 31 sıra nosunda yazılı "Güzel sanatlar" işkolunda kurulu bir meslek örgütüdür. Sahne, perde ve benzeri gösteri sanatları, müzik, resim, heykel, dekorasyon sanatları ile birlikte edebiyat alanında çalışanlar, aynı işkolunda sayılmışlardır. TYS, bu iş kolunda yarattığı ürünleri yayın sözleşmesine göre yayımcıya bırakmayı meslek edinmiş bulunan düşün emekçilerini temsil etmektedir. Bu durum, sendika üyelerinin ortak ekonomik, sosyal ve kültürel yararlarını korumak ve geliştirmek savaşında izlenmesi gereken yolu belirlemektedir.

1) Ekonomik savaşında, sendika'nın karşısında belirli işleri ve sermaye sahipleri yoktur. Emekçiler, hizmet akdile değil, genellikle yayın sözleşmesiyle çalıştıklarından, bir işyeri toplu sözleşmesi yapmak olanağı bulunmamaktadır. Ancak, işkolunda çoğunluğu temsil ettiği takdirde sendika, telif ve çeviri yapıtlar için örneğin forma başına asgari ücretleri ve diğer çalışma koşullarını saptayacak "İşkolu toplu sözleşmesi" yapabilecek durumdadır. Örgütümüz sermaye karşısındaki ekonomik savaşında üyelerine yararlı olabilecek bir işkolu toplu sözleşmesinin yapılması için çalışmalarda bulunmaktadır.

2) Üyelerimizin ülkenin bugün içinde bulunduğu ortamda ana sorununu düşünce ve sanat özgürlüğünü sınırlamayı amaçlayan faşist baskılara direnme oluşturmaktadır. Sermaye iktidarının uyguladıkları baskılar, sanatçı'nın serbestçe ürün yaratmasını engellemeye yöneliktir. Sendika'nın politik nitelikteki antifaşist savaşımı bu nedenle, çalışmalarının önemli bir bölümünü almaktadır. Özgürlük ortamının gelmesine kadar da bu politik savaşımın sendikal çalışmaların gündeminde birinci sırayı almasını doğal karşılamak gerekir.

3) Sendika'larda genellikle üye sayısı, güçlenmenin başta gelen koşulu'dur. Ancak TYS'nin gücü sayıdan değil, üyelerinin niteliklerinden gelmektedir. Bu bakımdan üye sayısını arttırmak gibi bir sorunumuz olmamakla birlikte, sömürücülerin hizmetinde olmayan bütün yazarların üye olmasının sendikamızın gücünü arttıracak da açıktır.

Kurulu bulunduğumuz işkolunda çalışan, sahne, perde ve benzeri gösteri sanatları ile müzik, resim, heykel, dekorasyon sanatları alanlarında çalışanların örgütleriyle federasyon düzeyinde birleşme, kuşkusuz ki, sendikal savaşımın daha başarılı yürütülmesini sağlayabilecektir. Fakat asıl amaç, Türkiye işçi sınıfı ile bütünleşmek olmalıdır. Bu da konfederasyon düzeyinde gerçekleşebilir.

TYS, bugüne kadar ki çalışmalarında, Türkiye işçi sınıfının gerçek temsilcileriyle yakın işbirliğinde bulunmakla, bütünleşmeyi pratik alanda gerçekleştirmeye çalışmıştır.

Hazırlayan Kemal Sülker

Telif hakkı sorunu

Telif haklarının tümüyle ele alınmasını gerekli gören TYS telif ücretlerinin alt sınırının saptanması için bazı çalışmalar yapmıştır. Bu arada bazı yayıncıların çevirmenlere çok düşük ücret verdiğini saptamış, yayıncılarla yapılan görüşmelerden sonra bazı çevirmen üyelerimizin aldıkları ücretin yükseltilmesini sağlamıştır. Sendika, çevirmenlerin kendilerine özgü sorunlarını ele almayı kararlaştırmış ve Ekim ayı içinde çevirmenlerle özel bir toplantıya karar vermiştir.

Bu arada Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 42. maddesinde öngörülen Yazarlar Birliği örgütü üzerinde durulmuş ve yasal açıdan bu örgütün geçerli olup olmayacağı araştırılmıştır. Sonunda 274 sayılı Sendikalar Yasası çıkarıldığı için artık böyle bir dernek kurulmasının söz konusu olmayacağı sonucuna varılmıştır.

Telif hakları için konulan 10 bin liralık bağışıklığın bu ortamda hiç bir ekonomik önem taşımadığını saptayan TYS, konu Mecliste görüşülmeden önce milletvekili ve bazı parti genel başkanlıklarına bildirimde bulunmuş, yazar telif hakkı bağışıklığının yükseltilmesini istemiştir.

Kitap Toplatılması ile ilgili genelgenin iptali

Millî Eğitim Bakanlığının okul ve sınıf kitaplıklarından bazı kitapların toplatılması için yayınladığı genelge incelenmiş ve bunun Anaya sada yer alan fikir özgürlüğü ve dileddiği gibi düşünme ve düşündüklerini payma ve daha başka demokratik hakları yok edici niteliğinde görmüştür. Bunun üzerine TYS, adı geçen genelgenin iptali için Danıştay'da dava açılmasına karar vermiştir. Sendika kitapları okul ve sınıf kitaplıklarından toplatılan üyeleri adına Danıştay'da dava açmıştır. Ayrıca M. Eğitim Bakanlığı aleyhine dava açılması için Avukat O. Apaydına yetki verilmiştir.

Nasreddin Hoca Gülmece Öyküsü yarışması

Her yıl düzenli olarak yapılan Nasreddin Hoca Gülmece Öyküsü yarışmasına bu yıl TYS Başkan vekili Bekir Yıldız'ın yarışma Seçiciler Kurulu'na katılması kararlaştırılmıştır. Yıldız, görevini yerine getirmiştir. Bundan böyle Nasreddin Hoca ve Turizm Derneği'nce düzenlenecek yarışmaya TYS adına bir üyemiz Seçiciler Kurulunda temsil edilecektir.

Asya-Afrika Yazarlar Birliği Toplantısı

Sayılı yazarlar örgütlerinden olan Asya-Afrika Yazarlar Birliği'nin bu yıl Bağdat'ta 13 Martta yapılan Yürütme Kurulu toplantısına TYS Başkanı Aziz Nesin TYS ni temsilen katılmıştır. Ayrıca Aziz Nesin'in bu Birliğe TYS'nin de üye olma konusunu incelemesi ve ilgililerle görüşmesi de kararlaştırılmıştır. TYS, bu örgüte katılmayı uygun görmüş, ancak kararın kongrede alınması gerektiğinden konu TYS Genel Kuruluna sunulacaktır.

Yılmaz Güney'in Durumu

Sinema sanatçısı Yılmaz Güney'in çeşitli nedenler ileri sürülerek bulunduğu cezaevinden başka yere nakledilmesini sanatçıya baskı niteliğinde gören TYS Yönetim Kurulu, Güney'in cezaevinin değiştirilmesini protesto etmiştir.

Yılmaz Güney'in duruşma sonunda hapis cezasına çarptırılması üzerine de sanatçıya TYS'nin bu mahkumiyet nedeniyle üzüntülerini bildiren bir telgraf çekilmiştir.

1 Mayıs İşçi Bayramı

Bu yıl ilk kez 1 Mayıs İşçi Bayramının görkemli bir toplantıyla anılması ve kutlanmasını kararlaştıran DİSK'in bu kararına TYS da katılmıştır. Kutlama kararı üyelerimize bildirilmiş ve 300.000 kişinin katıldığı Taksim'deki 1 Mayıs Senliğine TYS yöneticileri ve üyeleri kendi sendika bayrakları altında ve hazırlanan dövizlerle katılmışlardır.

Saldırı ve cinayetler

MC iktidarınca hoşgörüsüyle karşılanan bazı saldırgan grupların üniversite öğrencilerine yapageldiği saldırı ve öldürmelerin son zamanlarda işçi sınıfına da yöneldiğini saptayan TYS son olarak Haziran ayında Bursa'da DİSK üyesi Türkiye Maden-İş Sendikasına mensup bir işçinin öldürüldüğünü öğrenmiştir. Bu cinayet üzerine TYS, DİSK ve Maden-İş Genel Başkanlıklarına başsağlığı telgrafı göndermiş, bu faşist girişimlere karşı yapılacak her yasal mücadelede TYS'nin kendine düşeni yapacağı bildirilmiştir.

Yarımca Festivali

Her yıl 24 Temmuz'la 2 Ağustos arasında Yarımca'da yapılan Festival'e bu yıl sohbet toplantısı ve konuşmalar yapmak için TYS'dan da katkıda bulunması istenmiştir. TYS yönetim kurulu Yarımca Festivaline sendi ka adına Aziz Nesin, Kemal Sülker, Hasan Üzzettin Dinamo, Kemal Özer ve Ataç Behramoğlu'nun katılmasını kararlaştırmış ve karar uygulanmıştır.

Sovyet Yazarlar Birliği ile TYS arasında anlaşma

Sovyetler Birliği Yazarlar Birliğince çağrılı olarak Moskova'ya giden TYS Genel Başkanı Aziz Nesin'in iki örgüt arasında işbirliği yapma olanaklarını araştırması kararlaştırılmış ve Nesin, gerekli ilişkileri kurup ön anlaşmalar yaparak İstanbul'a dönmüştür. Nesin, iki sendika arasında işbirliğini amaçlayan bir Anlaşma metninde birleşen iki örgüt yetkililerinin ön tasarruflarını TYS Yönetim Kurulu onaylamıştır. İşbirliği anlaşması törenle imzalanacak ve uygulamaya geçilecektir.

DGM'ye karşı direniş

DİSK'in demokratik hakları ve özgürlükleri yok edici ve sıkıyönetimsiz bir sıkıyönetim düzeni getirici nitelikteki DGM tasarısına karşı eyleme geçme kararı TYS'na bildirilmiştir. TYS da, DİSK Genel Başkanlığına gönderdiği bir mektupta DİSK'in DGM'lerle ilgili direniş kararının sendikamızca desteklendiği bildirilmiştir. TYS ile ayrıca DGM'nin niteliği hakkında 13 Temmuz'da TYS Başkanı Aziz Nesin'in bir basın toplantısı yapması kararlaştırılmıştır. Basın Toplantısı yapılmış ve ilerici basın da geniş ölçüde yer almıştır.

Yapıt gelirlerinin TYS'na bağışlanması için ilke

TYS, bazı yazarların yapıtlarının gelirlerini TYS'ye bırakmak istemesi ve bir yazarımızın bu yolda bir bağışta bulunması üzerine Yönetim Kurulu bir ilke kararı almıştır. Buna göre, TYS'nin üyesi, ya da üyesi olmayan herhangi bir yazar, ya da kuruluş'un, yayımlanan bir yapıtının gelirini TYS'ye bağışlaması ve basın yoluyla bunu kamu oyuna duyurması, sendika Yönetim Kurulu'nun izin ve kararına bağlı olacaktır.

Sansür'e karşı tepki

MC iktidarının hazırladığı yeni Sansür Yönetmeliğinin Danıştaya gönderildiği ve yönetmeliğin pek çok antidemokratik hüküm getirmekte olduğu saptanmıştır. Bunu değerlendiren TYS Yönetim Kurulu adı geçen yönetmelikle ilgili dokuz örgütün, TYS öncülüğünde ortak tavır almasına karar vermiştir. Bunun üzerine Sinematekten Onat Kutlar, Yeni Türk Sineması gazetesinden Atif Yılmaz, TYS'dan Orhan Apaydın'ın Sansür tüzüğüne karşı bildiri hazırlamaları için görevlendirilmiştir. Konu ile ilgili olarak da 25 Ağustos'ta basın toplantısı yapılmıştır. Filmciler Derneği, Yeni Türk Sineması Gazetesi sorumluları, Oyuncular Derneği, Görüntü Yönetmenleri Derneği, Film ışıklandırma yönetmenleri derneği, Sinematek, Film seslendirme Derneği, Yönetmenler Derneği ve Sanatçılar Birliği ile TYS gerekli çalışmalarını sürdürmektedirler.

Barış Günü Toplantısı

1 Eylül'de bütün dünyada kutlanan Dünya Barış Günü toplantısına ilk kez bu yıl Türkiye'deki bazı örgütlerin katılması ve bildiri yayınlaması kararlaştırıldığı öğrenilmiştir. İlerici Kadınlar Derneği'nin TYS'ni da aynı konuda işbirliğine çağırması üzerine TYS adına Orhan Apaydın ve Haşmet Zeybek'in düzenlenen toplantıya katılmasını kararlaştırmıştır. TYS aynı gün DİSK tarafından düzenlenen şenliğe katılma kararı da almış ve Şan sinemasında yapılan şenliğe katılmıştır.

Güney Koreli Şaire özgürlük

Hapiste bulunan Güney Koreli Şair Kia Chi'nin kurtarılması için demokratik örgütlerce yapılan özgürlük çağrısına TYS da katılmış ve bir bildirisi ile bu devrimci ozanın salıverilmesi istenmiştir.

Nevşehir'de baskı

Sanatçı Ruhi Su ve arkadaşlarının Nevşehir ilinde yapacakları sanat gösterisine valinin izin vermemesi ve sanatçı ve arkadaşlarını ile sokmaması üzerine TYS Nevşehir Valisi'ne bir kınama telgrafı göndermiştir. Telgraf metni basına da duyurulmuştur.

"ÖNCÜ" ve "ARKADAŞ" Kitapevlerinde imza Günleri

Öncü kitapevinin geçirdiği yangın üzerine TYS, yeniden düzenlenen kitapevinde beş gün süreyle kitap imzalama eylemiyle yakılan kitapevine maddi ve manevi destek sağlamayı amaçlamıştır. Fındıkzade'de Ülkü Ocakları Komandolarının yaktığı "Arkadaş" kitapevinde de TYS üyesi yazarlar, yarıtlarını okurlarına imzalamışlardır.

Devlet Güvenlik Mahkemeleri Konusunda Yeni Girişimler

DGM yasasını protesto konusunda demokratik ve sendikal örgütlerle geniş bir dayanışma içinde eylemini sürdüren sendikamız, 5 Ekim Salı günü, ülkemizin önde gelen Yazar ve Sanatçılarının katılmasıyla, yerli ve yabancı basın üyelerine bir basın toplantısı düzenlemiştir.

Murat Belge Asya-Afrika Genç Yazarlar Kurultayına Katıldı

Alma-Ata'da düzenlenen Asya-Afrika Genç Yazarları Kurultayına, Sendikamız delegesi olarak eleştirmen-çevirmen Murat Belge gönderilmiştir.

TYS Rozetleri Hazırlandı

TYS üyeleri için rozet hazırlama girişimimiz sonuçlanmıştır. Üyeler için hazırlanan rozetler dışında, konuk yabancı yazarlara ve jübileleri yapılacak yazarlara armağan olarak verilecek özel rozetler de yaptırılmıştır.

Sendikamızın üye sayısı artıyor

Sendikamıza geçtiğimiz günlerde üye olan yazar arkadaşlarımızın adları aşağıdadır :

Hakkı Gümüştas, Mehmet Kemal, Neriman Hikmet, Halim Uğurlu, Rasih Nuri İleri, Nevzat Üstün, İrfan Yalçın, Tahir Abacı, İ. Günay Dal, Kerim Korcan, Mehmet Önder, Kandemir Konduk, Pars Tuğlacı, Süleyman Yağız, Mehmet Türkkan, Nezir Coş.

Böylece Sendikamızın üye sayısı 117'ye ulaşmıştır.

Mustafa Baydar'ı yitirdik

Üyelerimizden yazar, araştırmacı Mustafa Baydar'ı yitirdik. Kederli ailesine ve Sendikamız üyelerine başsağlığı dileriz.

vardır.

Burjuvazi,öte yandan,işçi sınıfı hareketi içinde bölünmeler yaratmak için,işçi bürokrasisini yani,sosyal demokrat partilerin ve reformist sendikaların önder ve yöneticilerini yerel ve merkezsel yönetim kurullarındaki işçi temsilcilerini kullanmak yolunda yoğun çabalar harcamaktadır. Burjuvazi bu "işçi sınıfı yöneticilerine" "parlak" işler,yüksek ücretler ve benzeri ayrıcalıklar sağlamak yoluyla işçi sınıfı katlarında kendi ajanları olarak kullanmak istemektedir. Burjuvazi,işçi sınıfı hareketini bölmek,katları içinde kafa karışıklığı yaratmak,ve böylece bir iç çatışma yaratmak için ödün vermek ve afiyonlamak anlamındaki reformist yöntemleri de yoğun bir biçimde kullanır.SBKP Merkez Komitesi'nin 24.Parti Kongresine sunduğu raporda Leonid Brejnev: "sosyalizmle karşı karşıya bulunulan bir dönemde,kapitalist ülkelerin egemen çevreleri,sınıf savaşının büyük bir deneyimci harekete dönüşmesinden her zamankinden çok ürkmektedirler. Burjuvazi,çalışan yığınları sömürmek ve ezmek için daha üstü örtülü biçimler bulmak çabasındadır. Yığınları kendi ideolojik ve politik kontrolünde elden geldiği kadar uzun süre tutmak üzere bir kısım reformlara, ara sıra yanaşmaya bugün artık hazır"dır" diyor.

Kapitalist yaşama biçimi propagandası,burjuvazinin işçi sınıfı hareketini bölme politikasında önemli bir yer tutar.

Burjuva ideologları,kapitalist toplumun kargışın kötülüklerini işçilerden saklamağa,onu en parlak biçimlerde,bir "genel genlik","özgürlük",demokrasi vs. toplumu olarak tanıtmaya çalışmaktadır. Kapitalist gelişmenin bilimsel teknolojik devrim sonucu ortaya çıkan bazı yeniliklerini yoğun olarak kullanmaktadırlar.

Anti-komünizm işçi sınıfı hareketini bölmek üzere kullanılan önemli bir silâhtır. Burjuvazi radyo, televizyon, film, gazete, dergi gibi yığinsal yayın araçlarını kullanarak komünistleri, onların ideoloji ve politikalarını kötölemektedir. Burjuva ideologları sosyalist devrimlerin ve Sovyetler Birliğiyle kardeş sosyalist ülkelerdeki sosyalist kuruluşun gerçek oluşumunu ters göstermektedir. Onlar, işçi sınıfını, bir devrimin zorlukları, iç savaşın dehşeti, ekonomik gerilik ve yığınların açlık ve acılarıyla korkutmak istemekte ve bütün bunların bir "komünist devrimin" kaçınılmaz sonuçları olduğunu iddia etmektedirler.

Unutulmamalıdır ki, anti-komünist propagandanın etkisiyle pekçok sıradan endüstri ve büro işçisi komünistlere şüphe ve hatta bazan da düşmanlıkla bakmakta, onlarla işbirliği yapmakta isteksizlik göstermekte ve böylece işçi sınıfının birliği için önemli engeller çıkmaktadır.

Küçük burjuva partileri, pekçok ülkede işçi sınıfı üzerinde önemli etkilerde bulunmaktadır. Bu, özellikle orta ve aşağı endüstriyel gelişme düzeyinde olan ülkeler için, küçük burjuva yığınının nüfusun büyük bir bölümünü tuttuğu ve küçük burjuva partilerinin politik yaşamda önemli rol oynadığı ülkeler için doğrudur.

Küçük burjuvazinin egemenlikte olduğu ülkelerde bazan işçi sınıfı ve onun örgütleri için zor koşullar ortaya çıkmaktadır. Böyle ülkelerde küçük burjuvazi, devlet gücünü: devrimci işçi sınıfı hareketini yavaşlatmak, komünist partileri, bağımsız sendikaları, örgütlerini, eylemlerini yasaklamak, kendi ideolojilerini ve politik kavramlarını işçi sınıfına dayatmak, gelişmiş kapitalist ülkelerin tekelle burjuvazisinden işçilerin devrimci örgütlerine

ve birliğine karşı uyguladığı bazı savaş yöntemlerini kopya etmek için kullanır.

İşçi sınıfı içindeki bölünmeler yalnız büyük ve küçük burjuvazinin politikasıyla yaratılmaktadır. Öte yandan, işçi sınıfının kendi içinden çıkan sağ ve sol kanat oportünistleri de işçi sınıfının birliğini bozan eylemler yürütmektedir. İşçi sınıfı katları içinde, işçi sınıfı birliğinin ana düşmanları sosyal demokrat partilerin, reformist sendikaların sağ kanat liderleridir.

Lâfa gelince bunlar, işçi sınıfı içindeki bölünmelerin işçi mücadelesini yaralayan büyük bir felâket olduğunu belirler. Amma, meseleyi öyle koyarlar ki, bu durumdan burjuvaziye ve oportünistleri sorumlu tutmazlar, suçu komünistlerin üzerine atarlar.

Sağ kanat sosyalistlerine göre, komünistler yalnız işçi sınıfı hareketini bölmekle kalmamışlardır. Sürekli bu birliğe karşı durmuşlar. Komünist partilerin işçi sınıfı birliği çağrısı işe bir ilke değil, taktik bir manevradır.

Komünistlerle birlikte çalışmayı geri tepmelerini haklı göstermek çabası ile, sosyal demokrat partilerin sağ kanat liderleri, sosyalistler ve komünistler arasında hiçbir ortak yan olmadığını öne sürerler. Bunlar, komünistlerle "ortak bir cephe veya başka bir tür politik işbirliği" yapmaya yanaşmazlar. Sosyalist Enternasyonal liderlerinin 1956 yılında "Sosyalizm ve Komünizm" adlı özel bir bildiriyle ortaya attıkları ve SBKP'nin 20. Kongre since ileri sürülen isteme karşılık niteliğindeki görüş işte budur. Aynı görüş, 1962 yılında Sosyalist Enternasyonalin programında ve 1969'daki 11. Kongresinde de bir kez daha belirtilmiştir. Bu tür açıklamaların sınıf bilinci gelişen proletarya için her geçen gün daha az inandırıcı olduğunu farkedene Sosyalist En-

ternasyonel liderleri 1969'da İngiltere'nin Eastbourne kentinde yer alan son kongrelerinde, kendi anti-komünist durumlarını savunmak üzere bir dizi yeni iddia ortaya attılar. Komünistlerin kendileriyle aynı fikirde olmıyanlara karşı hoşgörüsüz olduklarını, sosyal demokratlarla eylem birliği yapmak isteyen komünist partilerinin amaçları, tek partili bir hükümetle Komünist Parti-sinin hegemonyasını kurmak olduğunu iddia ettiler. Ve bu masalı uzattılar: komünist tipte bir halk cephesinin başlıca amacının bu cepheye başka demokratik güçlerin katılmasını sağlayarak onların bağımsız örgütler olma niteliklerini ortadan kaldırmaktır dediler. Sonra, komünist partilerin bu yolla üyelerini sendika - lar ve öteki demokratik örgütler de rahatlıkla aktif hale getir - mek olanağını elde etmek istediklerini söylediler. Böylelikle bu örgütlere yardım etmek yerine onları komünist görevlerinde - rine getirilmesine alet etmek amacını güdüyorlar dediler. Bun - dan ötürü de sağ kanat sosyalistlerin anti-komünizmi yağma ça - baları ve komünistlerle işbirliği yapmaya açıkça yanaşmamaları gü - nümüzde işçi sınıfı birliğinin ana engeli olmaktadır.

"Sol" kanat akıl hocaları ve sekterler (Troçkistler, Mao - istler ve onlardan türeyenler) ve bazı komünist partilerin dar kafalı kişileri de işçi sınıfı birliğinin başarısını o biçimde, büyük ölçüde yaralamaktadırlar. Gerçekte bunlar başka bir çıkış noktasından yürüyerek, sağ kanat sosyalistlerinin belirli suçla - malarını olduğu gibi tekrarlıyor, devrimciler ile sosyal demok - ratlar arasında hiç bir işbirliğinin sözkonusu olamayacağını , sosyal demokrat partiler ve onların üyelerine karşı sürekli, ~~ve~~ ödünsüz ve kararlı bir mücadelenin sosyal demokrat partiler ~~ve~~ onların üyelerine savunuyorlar.

Proleter devrimin amaçlarına hiyanet eden İkinci Enternasyonel liderlerine karşı Lenin'in verdiği savaş ve "sosyal şöve - nistler"den ayrılarak işçi sınıfının yeni devrimci partilerini kurmak yolundaki çağrısı, evrilip çevrilip Lenin'in komünistlerle sosyal demokrat partiler ve reformist sendikalar arasında işbirliği yapılmasına prensip olarak karşı olduğu biçiminde gösterilmeye çalışılmaktadır.

Sağ kanat sosyalistleri gibi "sol" kanat tutucuları da, Lenin'in ve komünist enternasyonalın, işçi sınıfının birliği için çalışmalarını, çağrılarını görmezlikten, duymazlıktan geliyorlar . Onlar, Lenin'in bir birleşik işçi sınıfı cephesi kurulması için olan fikirlerini, belirli ve geçici şartların gerektirdiği taktik bir adımmiş gibi ele alarak bunun, komünist politikanın bir temel ilkesi olduğunu inkâr ediyorlar.

Son olarak üzerinde durulması gerekli bir nokta, komünistlerin kendilerinin de öz eleştirileri sonucu farkettileri gibi , işçi sınıfı birliğini sağlamak yolunda komünist partilerin kendi hatalarından doğan ek zorluklarında ortaya çıktığıdır.

Bu birliğin sağlanması için verilen savaşta, komünist partiler her zaman doğru yol ve yordamı bulamamışlar ve işçi sınıfının öteki partilerine karşı kendi çizgilerini doğru olarak sap-tayamamışlardır.

Kapitalist ülkelerde geçen olayların irdelenmesi gösteri - yor ki, işçi sınıfı içindeki bölünmenin nedenleri derin ve çeşitlidir. Bundan ötürü de, ~~hâkâ~~ komünist partilerin yıllardır gösterdiği çabalara karşın bugün bu bölünme hâlâ yok edilememiştir.

Komünist partiler birlik için verdikleri savaşta bu nedenlerin derinlemesine, kapsamlı bir değerlendirilmesini yapmışlardır. Onlar, kendi strateji ve taktiklerini bütün bu zorluk ve olumsuz etkenleri gözönünde tutarak yapmaktadırlar.

İŞÇİLERİN BİRLİĞİNİ KOLAYLAŞTIRAN ETKENLER

Yukarda yazılanlardan,kapitalist ülkelerin işçi sınıfı hareketi içindeki bölünmenin kaçınılmaz ve giderilmez olduğu yargısına varmak yanlıştır. Komünistler işçi sınıfı birliğini önleyen etkenlerin yanısıra bu amaca ulaşılmasını kolaylaştıran önemli etkenlerin de bulunduğunu bilirler.

Söz konusu etkenler,kapitalizmin gelişmesindeki somut eğilimlerden kaynaklanır. Bunlar kapitalist ekonomideki çelişkiler, sınıf savaşları,burjuvazinin iç ve dış politikasındaki bunalımlar,devrimci ve demokratik güçlerin eylemlerinin yükselmesidir .

İşçilerin birliği,temelde onların tek bir sınıf oluşturmalarından - hiçbir üretim aracı mülkiyeti olmıyan,iş gücünü kiraya veren kadın ve erkeklerin sınıfı - kaynaklamaktadır. Bütün işçiler nitelikli,niteliksiz,yüksek veya düşük ücretli olsun kapitalistler tarafından sömürülürler. Özdeksel koşullarındaki ve düşüncelerindeki farklılıklara karşın,ortak çabaları ile sömürüyü azaltmak ve sonunda onu ortadan kaldırabilmek için somut birlikten yanadırlar.

Burjuvazi,işçilerin sömürüldüğü gerçeğini örtmek için hangi manevraya başvurursa vursun,hangi yöntem kullanırsa kullansın,kapitalist toplumdaki temel çelişkiyi,emek ve sermaye arasındaki çelişkiyi,ortadan kaldıramıyacaktır.

Bugün işçilerin kendi çıkarlarını savunmak,bilimsel ve teknolojik devrimin olumsuz sonuçlarına karşı ortak eylem yapmak için duydukları özlem,birliği zorluyan ana etkendir. Bilimsel ve teknolojik devrim, kapitalizmin temel kötülüklerini ve emek-sermaye arasındaki çelişkiyi ortadan kaldırmak bir yana bu çelişki-

leri abartmakta,işçi sınıfının çeşitli kesimlerinde yıkıcı bulunan yeni durumlara sebep olmaktadır.

Bu sonuçlardan bir tanesi,iş bulma koşullarının çürümesidir. Artan işsizlik özellikle gençler ve yaşlılar arasında etki göstermektedir. Bugün,büyük kapitalist ülkelerin ekonomileri üretim büyümesindeki düşen hızdan,parasal bunalımlardan,artan sayıdaki işsizlerden,tekellerin ülkeler ve dünya çapında büyüyen yarışçılıktan doğan yeni zorluklarla karşı karşıyadır.

Burjuvazi bu sorunlara her şeyden önce işçi sınıfına ve genel olarak çalışan halka karşı çözümler aramaktadır. Ücretler saldırı altındadır: emeğin verimliliğindeki artma sonucu sömürü yoğunlaşmaktadır. İşçilerin son yıllarda burjuvaziden almayı başardığı sosyal kazançları geri almak için bir savaş gidiyor."Cemlirler Politikası" adı verilen kurum yoluyla,grevlere karşı çıkarılan yasalarla ve sendikalara yönetilen tekelci saldırılarla sonuçlar alınmağa çalışılıyor. Bütün bunlar proletarya ile burjuvazi arasındaki savaş sertleştirmekte,işçiler kampında birlik ve beraberliği gerektirmektedir.

Burjuvazi işçi sınıfı hareketine karşı verdiği savaşta,yalnız ödüň ve reform yoluna değil,aynı zamanda doğrudan zora başvurmaktadır.

Demokratik denen ülkelerde bile halkın,sendikaların, işçi sınıfı partilerinin hakları,parlamentoların ve yerel kurulların ayrıcalıkları sınırlandırılmak istenmekte,öte yandan devletin yürütme organlarının işlevleri genişletilmekte ve dikta rejimler kurulmaktadır. Bazı ülkelerde, gericiler cuntalara ve faşist rejimlere başvurmaktadırlar. Egemen sınıflar politikasındaki böylesine anti-demokratik eğilimlerin tüm işçiler için büyük teh

ditler taşıdığı ve işçilerin çıkarlarını savunmak için birlik olması gerektiği, çok açık bir gerçektir. Birlik, Portekiz, İspanya, Haiti, Guatemala ve Paraguay gibi ülkelerde de en az bu kadar gereklidir. Bu ülkelerde yıllardır gerici rejimler işçileri tüm demokratik hak ve özgürlüklerinden yoksun bırakmıştır.

Kapitalist ülkelerde işçi sınıfını bekliyen en önemli tehlike, büyük sermaye ve tekellerce desteklenen gerici, yeni-faşist eğilim ve örgütlerin gelişmesidir. Özellikle üzerinde durulması gerekenler Federal Almanya'da Ulusal Demokratik Parti ve öbür ~~ing~~ intikam peşinde koşan örgütlerdir. Belçika'da şövenist sağ-kanat örgütler, İtalya ve başka ülkelerdeki yeni faşist örgütler eylemleri belirli ilerlemeler elde etmişlerdir. İşçiler geçmişin derslerini unutmamalıdır. Gerici faşist rejimler işçi sınıfı güçlerinin bölündüğü yerlerde başarı elde etmişlerdir.

Üzerinde özellikle durulması gereken konu şudur: işçi sınıfı hareketinin birliği, yalnız işçilerin kazançlarını gerici güçlere karşı savunması için, yani yalnız savunma için gerekli değildir. İşçi sınıfının saldırı eylemleri için, ekonomik-politik ve sosyal alanlarda yeni koşumlar elde etmeleri için de aynı derecede gereklidir.

Savaş sonrası dönemde gerçekleştirilen reformlara karşı duyulan hoşnutsuzluk pekçok kapitalist ülkede gün geçtikçe artmaktadır. Pekçok işçi bu reformlara kapılmıştı ve burjuva propagandasına kulak vererek kapitalizmin gelişmesinde yeni bir döneme, genlik devletinin kurulması dönemine girildiğini zannetmişti. Günümüzde, artan sayıda işçi böylesi reformların umdukları sonucu vermediğini anlamakta, reformcu burjuva politikasına karşı duyulan hayal kırıklığı büyümektedir.

Geçmişte yapılan çeşitli reformlar, artık işçilerin yeni gereksinmelerini karşılamaya, yaşantılarını, bilimsel teknolojik devrimin ve işçi sınıfının yapısal değişiminin sonucu ortaya çıkan yeni çalışma koşullarını düzeltmeye yetmiyor. Bundan ötürü, toplumsal yasalarda daha akılcı reformlar yapmak isteği artıyor.

Gündem yalnız daha yüksek ücret isteminden oluşmamakta, demokratik bir planlama, eğitim, yığın sağlığı, sosyal güvenlik ve benzeri alanlarda demokratik reformlar öncelikle yer almaktadır.

Politik demokrasiyi savunmak ve geliştirmek gereksinmelerinden başka, ekonomik demokrasiye yani fabrika yönetiminde patron haklarının kısıtlanması, sendikalar için daha geniş haklar sağlanması, fabrika ve ulus düzeyinde çalışan insanların ekonominin işleyişine katılması gibi istemlere verilen önem artmaktadır. Bu tür reformlar için verilen savaş, işçilerin çeşitli kesimlerini birbirine daha çok yakınlaştırmak ve eylem birliğini sağlamak için yeni olanaklar yaratmaktadır.

Çeşitli saldırgan bloklar kuran, emperyalist ortakların saldırgan politikaları da, farklı politik eylemleri olan işçiler arasındaki bütünlüğü baltalayan bir başka nedendir.

Emperyalistlerin, saldırgan eylemler hazırlar ve yürütürken "sovyet tehdidi", "komünist tehlikesi", "kırmızı emperyalizm" ve benzeri paravanaların arkasına saklandığı bilinen bir gerçektir.

Kapitalist ülkelerde, kimi işçiler de içinde olmak üzere, pekçok sıradan insan burjuva propagandasının etkisiyle, emperyalist politikanın gerçek özünü kavrayamamıştır. Son yıllarda bu alanda önemli değişiklikler yer almaktadır. Kapitalist ülkelerde işçiler, Sovyetler Birliğinden ve sosyalist ülkelere özgürlüğüne, dünya barışına karşı bir tehlikenin, bir korkutmanın

gelmediğini anlamaya başlamışlardır. Anti-sovyet ve anti-komünist propaganda, Sovyetler Birliği ve öbür sosyalist ülkelerce uygulanan dış politikanın gerçekleriyle yalanlandığından, her geçen gün daha az etkili olmaktadır.

SBKP'nin 24. Kongresince hazırlanan barış programı, kapitalist ülkelerde yığınlar üzerinde özellikle anlamlı etkiler yaratmıştır. Bu yeni barış öncülüğü "sovyet emperyalizmi" uydurmasını yalanlamakta, işçi yığınları ile sosyal demokrat parti ve reformcu sendika üyeleri arasında anti-komünist önyargıların ortadan kalkması için uygun bir hava yaratmaktadır.

Öte yandan, her geçen gün, emperyalist politikaların barbar ve saldırgan yapısını ispatlayan gerçekler ortaya çıkmaktadır. Böylece bütün insanlığın karşı karşıya bulunduğu gerçek tehlikenin kaynağı herkesçe anlaşılmaktadır. Haziran 1971'de bazı ABD gazetelerinde yayınlanan gizli Pentagon belgeleri, emperyalistlerin saldırgan politikalarının niteliğine ışık tutmuştur. Bunlar, özgürlük ve demokrasiyi savunma gibi sahte sloganlarının arkasına saklanarak Çin-Hindi savaşını hazırlayan ABD emperyalistlerinin çıplak yüzünü dünyaya göstermiştir.

Emperyalist politikanın gerçek yüzünü gösteren bu taze belgeler, hiç kuşkusuz, işçilerin yeni bir savaş tehlikesi karşısında olduklarını anlamalarına yardım edecektir. Bu savaşın dehşeti, ancak bütün barışsever güçlerin, eh başta ve önemlisi sağlam birlik kuran işçi sınıfının eylemleri ile önlenebilir.

Silâhlanma yarışı ve emperyalist ülkelerin egemen çevrelerince sürdürülen askersel-harp ekonomisi işçilerin çıkarları açısından gerçek bir tehlikedir. Bu politika, yeni bir dünya çatışması için büyük bir tehlike kaynağıdır. Savaş harcamaları -

nın ağır yükünü çalışan halkın sırtına yüklüyor, onların yaşam koşullarını kötüleştiriyor. Çalışan halkın ihtiyaçlarını karşılamak için gerekli zengin maddesel ve tinsel kaynakların akıla sığmaz ölçülerde telef olmasına sebep oluyor.

Hangi politik ve dinsel inançta olursa olsun tüm işçilerin, yalnız kısa dönemli çıkarları için değil, canlarını da tehdit eden bu silâhlanma yarışına ve ekonominin askerleştirilmesi sürecine son verilmesi konusunda titiz olduğu üzerinde tartışılması bile gereksiz bir gerçektir.

Ulusal bağımsızlık için, emperyalist güçlere ve onların geliştirmekte olan ülkelere yaptığı etkilere, yabancı sermayenin ezici baskısına ve yeni-sömürgecilik politikasına karşı verilen savaş çeşitli eğilimlerdeki işçilerin birliği için önemli bir temel sağlamaktadır.

ABD, Federal Almanya, İngiliz, Fransız ve Japon sermayelerinin başka devletlerin ekonomilerine sızması, bu ülkelerin ve çalışan halkının barbarca sömürülmesi sonucunu doğuruyor. Ve, öte yandan, bu ülkelerin ulusal bağımsızlığını gerçekten tehdit ediyor.

Kapitalist ülkelerde sınıf bilinci en yüksek ve en devrimci sınıf olan işçilerin görevi ulusal bağımsızlık savaşında başı çekmektir. Ne var ki, anti-emperyalist güçlerin öncüsü olmak görevi ancak işçi sınıfının birlik ve beraberlik içinde olmasıyla yerine getirilebilir.

Bu görevler Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerinde özellikle geciktirmeye gelmez. Söz konusu ülkelerde emperyalizm ve yeni-sömürgeciliğe karşı verilen savaş tüm demokratik ve işçi sınıfı hareketlerinin ana amacıdır.

Bir bölüm ileri kapitalist ülke için de bu görevler büyük önem taşır. Japon işçi sınıfının, Okinava'nın bağımsızlığı, ABD -Japon "güvenlik paktı"nın, nükleer silâhlarla donatılmış ABD saldırı üslerinin kaldırılması için verdiği savaş bunun bir örneğidir. ABD sermayesinin egemenliğine, ABD üstlerine, askersel güçlerine karşı verilen savaş İngiltere, İtalya, Belçika, İrlanda ve başka bazı ülkeler işçileri için de söz konusudur.

İşçi sınıfı birliği için verilen savaşta sosyalist ülkelere rin ekonomi, kültür alanlarında, emekçi yığınların yaşama koşullarını yükseltmekte ve sosyalist demokrasiyi gerçekleştirmekte gösterdiği başarıların büyük önemi vardır. Bu başarılar, burjuva propagandasının sosyalist ülkeler ve komünist partilerin ideolojisi ve politikaları üzerine saldıkları yalanların doğru olmadığını göstermektedir. Komünistlerin itibarını, işçilerin komünistlerle karşı duyduğu güveni arttırmaktadır. Emekçi yığınlar arasında var olan anti-komünist görüş ve düşüncelerin ortadan kaldırılmasına katkıda bulunmaktadır.

Dünya kapitalizminin ve dünya işçi sınıfı hareketinin bugün içinde bulunduğu aşamanın belirgin özelliği: işçi hareketinin güçlenmekte, tekellere ve emperyalizme karşı verilen genel demokratik savaşta yeni adımlar atmakta olmasıdır. Bu gelişme içinde sosyalist devrim ve devrimin politik ordusunun hazırlanmasında uygun durumların ortaya çıkmasıdır. Bu durum işçi sınıfının farklı kesimlerinin bütünleştirilmesi için daha uygun bir ortam yaratmaktadır.

Yukarıda sözü edilenler, kapitalist ülkelerin ve işçi sınıfı hareketinin gelişmesinde gözlenen, işçi sınıfı birliğini geliştirmeye dönük bazı somut özelliklerdir. Nevar ki, dünya işçi sınıfı

sınıfı tarihinin gösterdiği gibi,işçilerin birliğini sağlamak için var olan somut durumlar,işçi sınıfı hareketindeki bölünmeler kendiliğinden ortadan kaldırmaya yetmemektedir. Gereklili olan,işçi sınıfı içinde eylem birliği için çaba gösteren güçlerin amaca yönelik çalışmalarıdır. İşçi birliğinin baş savaşçısı,en tutarlı savaşçısı Dünya Komünist hareketidir.

Dünya burjuvazisinin,işçi sınıfı hareketini bölmeye, onun değişik kesimleri arasındaki düşmanlıkları korumak ve abartmaya yönelik stratejisine karşı komünistler kendi stratejilerini ileri sürmüşlerdir. Bu,işçi sınıfının birliği için savaşmak,onun çeşitli partileri ve örgütleri arasındaki düşmanlık ve ayrılıkları ortadan kaldırmak,işçi sınıfı hareketinin hem yakın hem de uzak amaçlar için verdiği savaşta sıkı işbirliğini sağlamak eylemini kapsayan bir stratejidir.

Komünistlerin işçi sınıfının birliğini sağlama çabası,politik ve sınıf güçlerinin günümüzdeki durumuna bağlı,işçi sınıfı hareketinin bugün karşı karşıya olduğu geçici ve kısa süreli bir görev değildir. Komünist partileri,varolalı,öteden beri,değişik tarihsel durumlarda ve devrimci hareketinin bütün yükselme ve alçalma dönemlerinde,her zaman görevlerini ve politikalarını bu stratejik ilkenin ışığında belirlemişlerdir.

Komünistlerin işçi sınıfının birliği için savaşması temel ilkesini, V.İ.Lenin ortaya atmıştır. Lenin bu amaca ulaşmak için eylemde birleşik işçi cephesi kavramını öne sürmüştür. Proleter yığınların kapitalizme karşı verdikleri savaşa yardımcı olmak üzere Lenin: "Tek cephe taktiğini benimsedik... ve bu taktiği sonuna kadar uygulayacağız" demiştir.

Komünist Enternasyonalin kararları bu ilkeyi daha da ge-

liştirmiştir. "Birleşik işçi cephesi üzerine" adlı tez Komintern Yürütme Komitesince 1921'de benimsenmiş ve Tek Cephe politikası nın tüm geçiş dönemi boyunca ve sosyalist devrimin zaferine ka- dar geçerli olacağı belirtilmiştir.

Lenin'in ölümünden sonra komünistler ve işçi sınıfının ö-bür partileri arasında işbirliğinin gereği üzerine Lenin'in ge- liştirdiği tezler komünist partiler ve Komintern içindeki bazı sekter ögeler tarafından çarpıtılmıştır. Nevar ki, bu sekterce yanlış tutumlar Kominternin 1935 yılındaki 7. Kongresince açıkça yerilmiş, öte yandan Lenin'in işçi sınıfı birliği konusundaki gö- rüşleri yeniden benimsenerek geliştirilmiştir. O günden beri ko- münist hareket bu politikayı tartışmasız bir yolda sürdürmekte- dir.

İşçi sınıfı birliğini sağlamaya dönük komünist çizgi, Ko- münist ve İşçi Partilerinin 1957, 1960 ve 1969'da yapılan Ulus- lararası Danışma Toplantılarında alınan kararlarla açık bir bi- çimde oluşturulmuştur.

1969 toplantısında yayınlanan karar bildirisinde: "Yeni durumda, işçi sınıfı birliği için duyulan gerek daha da açık du- ruma gelmiştir". İşçi sınıfı birliği için savaşma ilkesi tek tek komünist partilerce de sürekli olarak gündeme alınmaktadır.

Komünistler, işçi sınıfının ve onun birliğinin ana düşmanı burjuvazi ve gericiler olduğunu bilir. Bundan ötürü komünist par- tiler, ilk ve en güçlü yumruklarını burjuvaziye ve gerici güçle- re karşı savunurlar. Onlar, işçi sınıfının içindeki işçi sınıfı birliğinin düşmanlarına karşı da kararlı bir savaş veriler. Sağ ve "sol" kanat oportünistlerince çeşitli işçi partileri ve ör- gütleri arasındaki işbirliğine karşı yönetilen boş önerilerin

içyüzünü açıklar ve birliğin olanaksızlığına inananlara karşı çıkar,onların yanlış tutumlarıyla işçi sınıfı hareketine verdikleri zararları gösterir,bu görevlerini yerine getirir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

KOMÜNİSTLER VE SOSYALİSTLER ARASINDAKİ İŞBİRLİĞİ, İŞÇİLERİN BİRLİĞİNİN TEMELİ

Komünistler işçi sınıfının birliği için çaba gösterirken komünist ve sosyal demokrat partilerin eylem birliğine, bu ikisi uluslararası işçi sınıfının temel politik güçleri oldukları ve birleşik işçi sınıfı cephesi için verilen daha ileri düzeydeki savaş herşeyden önce ve öncelikle bu işbirliğine dayandığı için özel bir önem verirler.

Bu konu üzerinde 1969 Danışma Toplantısında yeniden önemle durulmuş ve yayınlanan karar bildirgesinde: "işçi sınıfı birliğine büyük bir önem veren komünistler, bugün ileri demokratik bir düzen getirmek ve gelecekte ise sosyalist toplumu kurmak üzere sosyalistler ve sosyal demokratlar ile işbirliği yapmaktan yanadırlar. Bu işbirliğini gerçekleştirmek için ellerinden gelen herşeyi yapacaklardır", deniliyor.

Komünist partilerin politikası, günümüzde sosyal demokratların kapitalist ülkelerde işçiler ve demokratik hareketler içinde büyük güç olduğunu gözönüne almaktadır. Bugün bütün dünya da 60'a yakın sosyalist ve sosyal demokrat parti vardır. Bunların büyük bir çoğunluğu (42 parti), Frankfurt-Main'de, 1951 yılında yapılan kongrede kurulan Sosyalist Enternasyonal'e üyedir. Toplam üye sayıları: 15 400 000'dir, 77 600 000 oya sahiptirler. Pekçok gelişmiş kapitalist ülkede işçi sınıfının çoğu ve emekçi yığınların önemli bölümleri (büro işçileri, aydınlar, küçük burjuva insanları) sosyal-demokrat partilerin çizgisini benimsemiştir.

Batı Avrupa, sosyal demokratların kalesidir. Bu bölgenin pekçok ülkesinde, İtalya, Fransa ve İspanya dışında, sosyal demokrat parti üyeleri komünist partilerinkinden çok fazladır, 9500000 ne karşı 2 500 000 gibi. 1960'ların ortasında, kullanılan oyların % 36'sı sosyal demokratlara giderken % 8'den biraz fazlasını komünistler aldı.

Batı Avrupa'da 40 milyon sendika üyesinden 30 milyonu sosyal demokrat eğilimdeki sendikalardadır.

Tek tek gerilemelere ve bazı sosyal demokrat partilerin za yıflamış olmasına ve üye kaybetmelerine bakmıyarak, sosyal demokrat hareket bütünüyle bugün halâ sözkonusu ülkelerin yaşantısında önemli politik etkidir. Nevar ki, bu partilerin pekçoğu, anti komünizm ve burjuvazi ile oportünist uzlaşma tutumu içindedir.

Faşizme karşı komünistlerin ve sosyalistlerin işbirliği yapmış olduğu II. Dünya Savaşından sonra, sosyal demokratların ideoloji ve politikasında sağa doğru daha fazla bir sapma oldu . 50'li yıllere ve 1960'larda Sosyalist Enternasyonelin kabul ettiği programlarda, sosyal demokrasinin liderleri sınıf savaşının bilimsel ilkelerini, özel kapitalist mülkiyetin ortadan kaldırılması gerçeğini ve işçi sınıfı hareketinin önemli bazı istemlerini daha önceki kararlarında yer almış olmasına bakmadan kaldırıp attılar.

Sağ kanat sosyalistleri, sürekli olarak, Sovyetler Birliğini ve öbür sosyalist ülkeleri kötülemektedirler. Bunlar, anti-komünizmin karanlığında körleşmiştir. Bu ülkelerin sosyalist niteliğini inkâr ediyor, yürürlükte olan sistemleri devlet kapitalizminin bir çeşiti olarak tanımlıyorlar. Kapitalist devletlerin yapısındaki kötülüklerin bu ülkelerde varolduğunu iddia ediyorlar.

Komünist partiler bu tür sosyal demokrat liderlerin ateşli saldırılarına hedef oluyor. Bunlar, Komünist Partilerini ülke çıkarlarına ters düşen ve "Sovyetler Birliğinin çıkarına hizmet eden" partiler olarak tanıtmaya çalışıyorlar.

Komünist partiler, sosyal demokrat partilerin anti-komünizm ve sınıf uzlaşmazlığı politikası ile bunların işçilere zarar verdiklerinin oldumolası farkındadırlar. Yine de günümüz sosyal demokrat partileri değerlendirirken, ideoloji ve politikalarındaki tüm karmaşıklık ve çelişkileriyle birlikte, bunların kapitalist ülkelerde oynadıkları rolü gözönünde tutmak gerektiğine inanırlar.

Sosyal demokrat liderlerin pekçoğu açıkça burjuva görüşleri ve düşünceleri dile getirmekte, devrimci işçi sınıfı hareketi ne karşı çıkmakta, sınıf uzlaşmacılığı politikaları ile somut biçimde burjuva egemenliğinin sürdürülmesine katkıda bulunmaktadır. Bununla beraber, sosyal demokrat partiler yalnız liderlerinden ibaret değildir. Çeşitli basamaklarda binlerce üyeleri vardır. Üyelerin çoğu yöneticilerince dile getirilen reformist görüşlerin pekçoğunu benimsemekle beraber, kendi toplumsal durumlarından memnun değildirler ve değişmesini istemektedirler. Söz konusu yığınlar burjuvaziyle, kapitalizmle açık bir çelişki içinde dedirler. Çünkü istemlerinin karşılanması ve toplumsal durumlarında köklü bir değişimin başarılabilmesi ancak burjuvaziye, tüm kapitalist sisteme karşı savaşma şartına bağlıdır. Milyonlarca sıradan sosyal demokrat partili ve eylemcinin özlemlerinin öz içeriği burjuvaziye hizmet etmek, varolan sistemi savunmak değil, burjuvaziye karşı savaşarak işçilerin çıkarlarını savunmaktır. Bundan ötürü, komünistler yalnız sağ kanat liderlerin tutu-

munu gözönüne alıp, sosyal demokrat partilerin geniş üye yığınla-
rın durumunu görmezlikten gelmenin yanlış olacağı kanısındadırlar.

Komünistler ayrıca, sosyal demokrat liderlerin hiçbir zaman ve hiçbir yerde kapitalizmsiz yapamayacaklarını, hattâ varlığını sürdürmesine yardım ettiklerini kabul etmekle birlikte, bütün bunların, onların emekçi yığınlar için hiçbir şey yapmadıkları ve yığınların istemlerini hiçbir şekilde karşılamadıkları anlamına gelmediğini de bilirler.

Bir bölümü işçiler için önemli olan, bazı reformları İngiltere, İsveç, Norveç ve Avusturya gibi ülkelerde sosyal demokrat partiler ve hükümetlerce gerçekleştirilmiştir. Sosyal demokrat ideoloji ve politikanın sağ sapma eğilimlerine parmak basmakla birlikte, komünistler, günümüzdeki sosyal demokrat çizgi ve programların demokratik olmak bir yana, sosyalist bir şeyler içermediği görüşünü de benimsemezler. Bu doğru değildir. Çünkü, günümüzdeki sosyal demokrat partilerin tutumu bile, yalnız demokratik değil bazı sosyalist özellikler de taşımaktadır.

Dolayısıyla komünist partiler; sosyal demokrat partilerin ideoloji ve politikalarındaki yanlış olumsuz yanları gözönünde tutmakla yetinmez, olumlu yönlerini de değerlendirirler. Sosyal demokrasinin ince ve kapsamlı bir çözümlemesini yapan komünist partiler, sosyal demokrat partilerin oportünist, reformist tutumda olan işçi sınıfı partileri olduklarını tanımlarlar. Günümüzün sosyal demokratlarını, işçi sınıfı hareketinde oportünist kanat olarak değerlendirirler.

Komünistler, sosyal demokrat partilerin ideoloji ve politikasındaki derin çelişkiler üzerinde önemle dururlar. Çelişkile-

rin birincisi işçi aristokratları ve bu tür partilerdeki küçük burjuva aydınları ile değişik basamaklardaki fabrika ve büro işçileri arasında; ikincisi, burjuva görüşlerin yansıdığı sosyalist partilerin tutumu ile işçilerin istemlerini içeren tutum arasındadır.

Sosyal demokrat tutumun çelişkileri, sosyal demokrat ideoloji ve politikaların küçük burjuva yapısından, önderlerinin seçmeci ve tutarsız olmalarından, kaynaklandığı gibi işçi sınıfının politik olarak geri kalmış kesimlerinin ve geniş işçi yığınları na göre ayrıcalıklı yerlere getirilmiş işçilerin durumundan da gelmektedir. Burjuva toplumunun, sözkonusu kesimleri, büyük sermaye ve tekellerce sömürüldüklerinden varolan sistemde değişiklikler istemektedir. Nevar ki, proleter devriminden de korkmaktadır. Pekçoğu, burjuva toplumunda oldukça rahat yaşarlar, sistemin tümünün devrimci değişiminden korkarlar. Bunlar, oportünizm içinde, burjuva dünyasında devrimci altüstler olmaksızın, değişiklik özlere hayal ederler.

Sosyal demokratların ideoloji ve politikaları küçük burjuva bir öz taşır. Bu ideoloji ve politika, burjuva düşünceleri yansıttığı kadar işçilerin görüşlerini de yansıttığı sürece komünist partiler sosyal demokratlarla işbirliği sorununu ileri sürmeyi hem olanak hem de gerekli sayarlar. Komünist partilere göre, komünistlerle sosyalistler aralarında derin ilke farkları olmasına karşın, biraraya gelebilmelerinin temelini oluşturabilecek pekçok ortak görüş ve çıkar da vardır. Bundan, komünist ve işçi partilerinin 1969 Danışma Toplantısında çeşitli konuşmacılar, işçilerin en canlı istemlerinin karşılanması, daha yüksek ücretler, daha az emek yoğunluğu ve daha iyi çalışma koşulları

gibi sorunların çözümlenmesi için komünist ve sosyalistlerin ortak eylemler yapabileceklerini belirttiler. Konuşmacılar ayrıca aşağıdaki görüşleri paylaştılar:

İşçilerin geçmiş yıllarda elde ettiği kazanımları geri almak isteyen tekелci çabalara karşı savaşmakta, işçilerin demokratik hak ve özgürlüklerini, işçi sınıfı partilerinin ve sendikalarının haklarını savunup geliştirmekte her iki tarafın ortak çıkarları vardır. Gerici rejimlerin eylemlerine ve yeni faşist güçlerin canlanmasına karşı savaş vermek için komünist ve sosyalistlerin birleşmesi mümkündür. Ulusal çıkarların ve bağımsızlığın savunulması için, yabancı sermayenin emperyalist tutumuna ve yeni faşistlerin zulmüne karşı ortak eylem yapabilirler.

Barişın korunması, dünya güvenliğinin sağlanması komünistleri ve sosyalistleri eşit derecede ilgilendirmektedir. Komünistler, sosyalistlerle ortak çıkarlardan söz ettiklerinde, aralarındaki ideolojik ayrılıkları gözden uzak tutmazlar. Nevar ki, komünist partiler, işçi sınıfının dirimsel çıkarları ve demokratik gelişmenin başta gelen sorunlarının çözümü için verilecek ortak savaşta ideolojik ayrılıkların aşılmasız duvarlar durumuna gelmemesi gerektiği görüşündedirler. Komünistler sosyal demokratlarla eylem birliği sağlamaya çalışırken, bu işbirliğini işçilerin güncel istemleri ve genel yapıdaki demokratik amaçlar için olan savaşın çerçevesi içinde kısıtlamazlar. Komünistlere göreböyle bir birlik işçilerin politik egemenliği elde etmek, burjuvaziyi yıkmak ve sosyalist toplumu kurmak üzere verecekleri savaş sırasında da sürdürülebilir ve sürdürülmelidir.

Bütün bu söylenenlerden, kapitalist ülkelerin hepsinde, komünistler ve sosyalistler arasında pratik bir işbirliği için ge

gerekli şartların varolduğu sonucu çıkarılmamalıdır. Böyle bir eylem birliği sosyal demokratların tutumunda köklü değişiklikler olmasını gerektirir. Bir kere, 1969 Danışma Toplantısında belirtildiği gibi: "Pek tabiidir ki, sosyalizmden yana olan sosyalist partilerin ve diğer politik örgütlerin, burjuvazi ile sınıf uzlaşmacılığı tutumunu kesinlikle birikmiş olması, barış, demokrasi ve sosyalizm için etkili bir savaş verme politikasını benimsemiş olması gereklidir." İkincisi, sosyal demokrat partilerin anti-komünizm politikalarından vazgeçmeleri gereklidir.

Sosyal demokrat tutumunda böylesine değişikliklerin ve sosyalistler ile komünistler arasında etkili bir işbirliğinin olanak dışı olup olmadığı sorusuna gelince, sağ kanat sosyalistlerinin tutumlarında hızlı değişimler olacağına dair belirtiler verolmamakla beraber komünistlerin buna verdikleri karşılık olumludur.

Komünist partiler tutumlarını neye dayandırmaktadırlar? Bir kere, komünistlerle sosyalistler arasındaki ilişkiler yalnız kuramsal tartışmalara konu olmakla kalmamış, değişik partiler günümüzde ve geçmişte bu konuda pratik deneylerden geçmişlerdir. Bu deneyler göstermiştir ki, komünistlerin tutarlı ve amaca dönük çabası, sınıf savaşının gelişmesi, politik ve ekonomik durumdaki değişmeler sosyal demokrat liderlerini, tutumlarını değiştirmeye, ortak bir savaş vermek için komünistlere katılmaya zorlamıştır. Böyle bir işbirliği, İkinci Dünya Savaşı sırasındaki direnme hareketinde geniş ölçüde gerçekleşmiş ve savaş sonrasında ilk yıllarında sürmüş, işçilere, onlar için halâ değerli olan önemli kazançlar sağlamıştır.

Dünya işçi sınıfı hareketinin deneyleri, komünistlerin

birlik için çaba gösterme politikasının geçerliliğini ve doğruluğunu ortaya koymuştur.

Burjuvazinin bütün çabalarına ve sağ kanat sosyalistlerinin ve "solcu" ögelerin direnmelerine karşıt, komünistler son yıllarda pekçok ülkede başarılı işbirlikleri sağlamışlardır. Örneğin, sağ kanat sosyalistlerinin çabalarına karşıt komünistler ve sosyalistler İtalya'da hergün daha çok birlikte eylem yapmaktadırlar. İtalyan işçileri bu ortak çabaların olumlu bir sonucu olarak çeşitli nedenlerle ülke çapında etkili eylemler ortaya koyabilmişler ve bu yolla önemli kazançlar elde etmişlerdir.

1970 yazında ülkenin üç bölgesinde yapılan seçimlerde (Emilia, Tuscany ve Umbria) ve Bologna Ferrara, Reggio-del-Emilia, Grosseto, Rimini ve Forli vb. kentlerde yapılan seçimler sonucu yerel hükümetlere solun temsilcileri, yani komünistler, sosyalistler ve proleter birliği sosyalist partisi üyeleri seçilmiştir.

Fransa, Japonya ve Hindistan gibi ülkelerde de komünist ve sosyalistler birlikte eylem deneyleri vermektedirler.

Komünistler, kapitalist ülkelerin hepsinde işçi sınıfı partileri arasında sıkı bir eylem birliğinin başarılmasına çalışmaktadırlar. Bu eylem pek iyi gerçekleştirilebilir. Dünya kapitalist sisteminde ve sınıf savaşındaki gelişmeler bir yandan, dünya sosyalist ülkelerinin başarıları öbür yandan, sosyal demokrat partiler üzerinde önemli etkiler yapmakta ve bu partilerin üyeleri ile yöneticileri arasındaki ayrılıkları ortaya çıkarmakta, sağ kanat sosyal demokrat yöneticilerle kadrolar arasındaki çatışmayı hızlandırmaktadır.

Bazı sosyal demokrat partilerin politikalarında gözlenen sağa kayma, bu partiler ve onları destekleyen örgütler içindeki çeşitli güçler arasındaki savaşı kızıştırmıştır. Özellikle Federal Almanya'da sosyal demokrat partilerin resmi çizgisi ile sendikalar arasında çıkan çatışma, sözü edilen savaşın belirli bir görünümüdür. Alman Sosyal Demokrat Partisi ile DGB arasında, ekonomiyi yönetmekte sendikalara daha fazla hak verilmesi gibi önemli konularda görüş ayrılıkları olduğu ortaya çıkmıştır. İngiltere'de İşçi Partisi yöneticileri ile, sendikaların pek çoğunun yöneticileri arasındaki çatışmada aynı derecede önemlidir.

Sağ kanat yöneticilerle sosyal demokrat gençlik örgütlerinin büyüyen çatışması sosyal demokrat partilerin gelişmesinde gözlenen önemli bir başka olaydır. Batı Almanya, İsveç, Fransa gibi ülkelerde sosyalist gençlik kendi partilerinin yönetim ideolojisi ve politikasını eleştirmekte, yöneticilerin çizgi değiştirmesini istemekte, köklü reform programları ortaya atmaktadırlar. Sosyalist gençliğin bu tutumu sosyal demokrat üyeler üzerinde de önemli etkiler yaratmaktadır.

1969 Danışma Toplantısı bildirgesinde de parmak basıldığı gibi, "Sosyal-Demokrat kadrolar içinde ayrılıklar ortaya çıkmakta ve yönetime kadar yansımaktadır. Bazı yöneticiler tekelsel sermaye ve emperyalizmi savunurken diğerleri, emekçi yığınların ekonomik ve sosyal alanlardaki savaşlarına, barış ve ilerleme istemlerine kulak vermeye daha fazla eğilim göstermektedirler.

Komünistlerle eylemsel işbirliği yapmakta olan sosyal demokrat partilerce edinilen deneyler, sosyal demokrasinin tutumu üzerinde her gün daha çok etkili olacaktır. Fin Sosyal Demokrat lideri Vaineskinen, 1971 Mayıs'ında Helsinki'de, Sosyalist En-

ternasyonel Konseyi'nin bir toplantısında söylediği sözler bu açıdan anlamlıdır. O, "Finlandiya Sosyal Demokrat Partisi, ilerici güçler arasında geniş bir işbirliği istemektedir. Sosyal demokrat partiler ile Doğu Avrupa'daki sosyalist ülkelerin partileri arasında ilişkiler kurulmasını önermiştir. Şimdi bu öneriyi yeniliyorum. Yapıcı işbirliği özlemlerinin bu kadar açıkça ortaya çıktığı bir dönemde bu olanağı görmezlikten gelmek tarihsel bir yanlış olmayacak mı ? demiştir.

Son olarak, dünya komünist hareketinin gelişmesinde elde edilen başarılar ve birlik için verilen tutarlı savaş, sağ kanat sosyalistlerinin anti-komünizmini altetmekte, komünistler ile sosyal demokrat partilerin eylem birliğini sağlamaktadır.

Dünya sosyalist sisteminin büyüyen gücü ve dünyada yer alan sosyalizmden yana dönüşümler komünist partilerin durumunu kesinlikle güçlendirmekte, işçi sınıfı hareketi üzerinde etkisini arttırmaktadır. İşçi sınıfı, komünist partisi ne kadar güçlüyse, işçi sınıfı birliği düşmanlarının direncinin o kadar kolaylıkla kırıldığını, işçi sınıfı parti ve örgütlerinin ortak eylem yolunda o kadar kolaylıklar birleştirdiğini deneyleri göstermiştir.

Dünya komünist hareketinin, komünist ve sosyal demokrat partilerin birbirine yaklaşmasında olumsuz etki yapan çelişkilerin ortadan kaldırılması da, komünistler ile sosyal demokratlar arasındaki işbirliği olasılıklarını arttırmıştır.

Dünya komünist hareketindeki birlik ve dayanışmayı, 1970'te Moskova'da, Lenin'in 100. doğum yıldönümünün uluslararası toplantıda kutlanması ve SBKP 24. kongresi, sonra kardeş partilerin kongreleri büyük bir güçle ortaya konmuş ve işçi sınıfı partilerinin eylem birliğine kuşkusuz katkıda bulunmuştur.

Komünist partiler,işçi sınıfı partilerinin birliği sorunu na SBKP'nin 24.Kongresinde temelleri atılan yapıcı bir tutumla yanaşmaktadır. Kapitalist ülkelerin çoğunda komünistler pratik eylemleriyle sosyalist partilerle işbirliği politikasındaki içtenliklerini ve bu politikasının başarısı için ellerinden gelen herşeyi yapmaya hazır olduklarını göstermişlerdir. Komünistler böylece sosyal demokrat kadrolar içindeki işçi sınıfı birliği düşmanlarının uydurmalarını yalanlamış ve böyle bir birliğe karşı öne sürülen iddiaların anlamsızlığını ortaya koymuş oldular.

Dünya sosyalist sisteminin başarıları,dünya güçlerindeki yeni dengeler,dünya işçi sınıfı ve komünist hareketinin birbirine kenetlenmesi,komünistlere devrimci savaşın önemli sorunlarını çözmekte yeni yaklaşımlar elde etme olanağı verdi. Oysa bu sorunlar geçmişte komünistler ile sosyal demokrat partiler arasında derin farklılıklara sebep olmuştu.

Sözü edilmek istenen en önemli yeni yaklaşım; silâhlı bir ayaklanmaya ve iç savaşa gitmeden,sosyalist devrime barışçı yoldan geçiş için daha büyük olanakların ortaya çıkmış olmasıdır . Bu tezin pekçok komünist partinin programına alınmasıyla,yalnız barışçı savaşım biçimlerini tanıyan ve komünistleri sürekli olarak halkı kanlı bir iç savaşa,karmaşa ve yıkıma itmekle suçlayan sosyalistlerle işbirliği yapmak için daha büyük olanaklar doğdu.

Genel demokratik haklar ve sosyalizm için verilen savaşın görevlerinin birbirine daha çok yaklaşması,komünist strateji ve taktiklerin,genel demokratik karakterde görevlerle çeşitli reform ve değişim programlarına günümüzde geçmişe göre daha fazla ağırlık vermesine yol açtı. Bu ise komünist partiler ile sosyal d

demokratlar arasında daha yakın bir işbirliği için olanak sağla
dı.

Böylece, komünistlerin sosyalist partilerle eylem birliği
ilkesine oturtulan çizgisi, dünya işçi sınıfı hareketinde ve ~~u~~
luslararası sosyal demokraside yeralan gerçek gelişmelere dayan
maktadır.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

BİRLİK İÇİN SAVAŞMANIN İLKELERİ

Komünist partiler,işçi sınıfının birliği,sonra sosyalist-lerle ve işçi sınıfının öteki partileriyle işbirliği için savaş ma konusunda bazı canlı ilkelere bağlıdırlar. Bu ilkeler, dünya komünist hareketinin deneylerinden kaynaklanırlar. Özü,komünistlerin,eylem birliği sağlamaya dönük kararlı çizgisini uygulamak çabasıdır.

Komünistler öteki işçi sınıfı partileriyle işbirliği yapmaya çalışırken,işçi sınıfının çıkarından başka bir çıkar veya amaç gözetmezler. İşbirliğinin anlamını ve önemini,sosyal demokrat liderlerin iddia ettiği gibi öteki işçi sınıfı partilerini yıpratıp kendi hegemonyalarını kurmak biçiminde görmezler. Amaçları işçi sınıfının tümünün gücünü ve savaşçılığını arttırmak , toplumda işçi sınıfının durumunu ve etkisini kuvvetlendirmek,işçi sınıfı hareketinin genel düzeyinde bütünsel bir yükselme sağlamak,işçilerin yalnız güncel istekleri için değil,egemenliği e le almak ve sosyalizmi kurmak için başarılı bir savaş vermelerini sağlamaktır.

Komünistler tüm işçileri,ister sosyalist olsun,ister hristiyan-demokrat veya başka partileri desteklesin,sınıf kardeşleri bilirler. Onlarla karşılıklı bir anlayış kurmak ve işbirliği yapmak için ellerinden gelen herşeyi yaparlar. Bundan ötürü komünistler,bütün işçilerce ortak benimsenen konuları öne sürerler ve onları ortak bir savaşta birleştirirler.

Birleşik eylem sağlama görevini yerine getirirken,komünistler bugün için komünist ve sosyal demokrat partilerin birleşmesini,birleşmiş bir işçi sınıfı partisinin kurulması sorunu

nu ortaya atmamaktadırlar. Elbette böyle bir birleşme, Marksist ilkeler çevresinde gerçekleşebilirse, işçi sınıfı için çok büyük bir kazanç olacaktır. Nevar ki, henüz böyle bir adım için koşullar olgunlaşmamıştır. Bundan ötürü komünistler ve sosyalistler arasındaki birlik bugün için işçi sınıfının, bağımsız politik örgütlerince ortaklaşa oluşturulan düzeyde, eylem birliği olarak anlaşılmaktadır.

Burada komünist partiler politikalarını, sosyal demokrasi-nin yakında çökeceği umuduna dayandırmazlar. Tersine, onun uzunca bir süre ve yalnız kapitalizm ortamında değil belki de bazı ülkelerde sosyalist devrimin zaferinden sonra da yaşayacağını hesaba katarlar.

Komünistler, sosyal demokrat partilerin politikalarında değişme sağlamak ve sağlam bir birlik için, sosyal demokratlarla sıkı ve dostça ilişkiler kurmayı görev bilirler. Komünistlerin yığınlar arasında sistemli çalışmaları, onları birlik politikasına kazanmaları komünistler ile sosyal demokratlar arasında, işçi sınıfının çıkarları için, işbirliği sağlamanın temel yöntemidir.

Deneyler gösteriyor ki, fabrikalarda komünistlerle aynı koşullar altında omuz omuza çalışan, aynı cefayı çeken sosyal demokrat işçiler arasında anti-komünist önyargılar ortadan kalkmaktadır. Fabrikalar, ortak istek ve amaçlar için eylem birliğinin sağlandığı, yabancılaşmanın ve düşmanlıkların eritilebildiği tek ortamdır. İşçilerin eylem birliği için atölye düzeyinde bir toparlanma sağlanabilirse bu sosyalist partilerin yöneticilerini etkileyecektir. Çünkü bu yöneticiler işçi sınıfından ne kadar kopuk olurlarsa olsunlar, partilerinin ve sendikalarının tabanını, seçmenlerini ve destekleyicilerini, oluşturan bu yığından

gelen dirençli istemleri sürekli duymamazlıktan gelemezler.

Komünistlerin, sosyal demokrat kadrolarla eylem birliği sağlama çabası, sosyal demokrat partilerin yöneticileri ile işbirliği yapılmasını önlemez, tersine bunu öngörür. İşçi sınıfı hareketi deneylerinin ortaya koyduğu gibi, komünistlerle sosyalistler arasında sıkı, etkili ve uzun vadeli bir işbirliği, tabandaki bu birlik, partilerce, yani partilerin merkez organları ve yöneticileri arasında bağlanan anlaşmalar yoluyla üst düzeyde de, desteklenip, sağlamlaştırılmadıkça olanaksızdır.

Geçmişte, bazı komünist partileri sosyal demokrat yöneticilerle herhangi bir işbirliğini ilke olarak yanlış ve kabul edilemez nitelikte görmüşlerdir. Bunlar, işçi sınıfı hareketinin birliğini sosyal demokrat hareketin başındaki yöneticileri atlayarak yığınlar arasında eylem yaparak sağlamaya çalıştılar. Nevar ki, bu politika başarı kazanamadı, işçi sınıfı partileri arasında işbirliği, işçi sınıfı hareketinde sıkı bir birlik sağlayamadı. Bundan ötürü tabandaki işbirliği çizgisi ile tepede işbirliğini birbirinden ayırmak yanlıştır. Her iki görevin birden başarılması gerekmektedir. Bu görevlerin herbirinde elde edilecek başarılar, komünistlerle sosyalistlerin çabalarını birleştirecek işçi sınıfının bütününe yararlı olacaktır.

1969 Danışma Toplantısında bu konuya eğilen Alman Komünist Partisi 1. Sekreteri Marx Reimann: "Bu, Federal Almanya'da komünistlerin, sosyal demokrat kadrolarla bir birleşik cephe kurmak istemeleri, sosyal demokrat parti yöneticilerine karşı savaş politikası sürdürmeye niyetli olduğumuz anlamına gelmez. Federal Cumhuriyet'teki tüm komünistler her düzeyde sosyal demokratlarla dialog kurmağa hazırdır" demiştir.

Birliğe giden yol işçilerin somut istemleri için verilen ortak savaştan ve ortak eylemden geçer. Sosyalistler ile komünistler arasındaki ideolojik tartışmalar bazı olumlu sonuçlar doğurabilirse de, bugün için sosyalist partilerin çoğunun ideolojik konumu komünistlerden o kadar farklıdır ki, bu tür tartışmaların eylem birliğini geliştirmesi beklenemez, tersine zararlı olabilirler. Somut amaçlar için verilen pratik bir ortak eylem, işçilerin çeşitli kesimlerini birbirine daha çok yakınlaştıracak gibi aralarındaki düşmanlığı eritecek ve karşılıklı güven sağlayacaktır. Bunlar işbirliğinin temelidir.

Komünistler, işçilerin somut çıkarlarını yansıtan istemler öne sürerse birlik sağlanır. Komünistler durumu ve yığınların habzını doğru yoklayıp ortak savaşın görevlerini doğru saptarsa, işçilerin böylesi istemler için vereceği savaş birlik düşmanlarının zayıflatmaya gücü yetmeyecektir. Bu koşullarda, komünistlerin ileri sürdükleri istemler işçilerin tümünce, öylesine benimsecektir ki en keskin anti-komünistler bile yığınlardan kopmamak için kendi taktiklerini değiştirmek zorunda kalacaktır.

Komünistlerin duruma böylesine yaklaşımları komünist partilerin genel olarak ideoloji sorunlarını ikinci plâna atacakları ve ideolojik tartışmalara karşı çıkacakları anlamına gelmez.

Tersine, komünistler ideoloji sorununa ve teori problemlerine her zaman birinci önceliği vermişlerdir. Nevar ki, komünistler eylem birliği için çaba gösterirken, ideoloji ve teori konularında uzlaşmanın eylem birliğinin ön şartı olmadığını kabul ederler. Öte yandan bu tür tartışmaların özü, biçimi, takınılacak davranış ve öne sürülecek görüşlere yardımcı olmalıdır, komünistlerle sosyalistlerin ortak noktaları saptamalarını sağlamalıdır ve işçi sınıfı partilerinin birbirlerine daha çok yaklaşmasına katkıda

bulunmalıdır. Komünistler bunun gerektiğine inanırlar. Komünist ve sosyalist partilerin işbirliği için verilen savaşın en zor yanı ilk adımı atmak,uzun yılların düşmanlığını ortadan kaldıracak ortak eyleme girişmektir. İlk aşamalarda,komünistlerin çok esnek davranmaları ve somut görevlerin birlikte başarılması için yollar bulması gerekeceği kolayca anlaşılabacaktır. Pratikte "ya hep ya hiç" tutumunu benimsemek,yalnız ortak eyleme zarar vermekle kalmayacak,partilerin birbirlerine daha çok yaklaşmasını önleyecektir.

Ortak eylemin başarısı için,en önemli istemleri kapsıyan ortak programlar ortaya atılmalı ve her iki taraf bu programın uygulanması için tutarlı bir çaba harcamayı görev bilmelidir . Böyle programların hazırlanması komünistler ile sosyalistler arasında işbirliğinin en karmaşık ve zor yanıdır. Bir ortak eylem programı,ortak bir belgedir,salt komünist veya salt sosyal demokrat olamaz.

Ortak program her iki tarafça verilen ödünler sonucu varılan bir uzlaşmanın ürünüdür. İşçi sınıfı birliği uğrunda verilen savaşın başarısı için,işçi sınıfı hareketinin ortak amaçlarına ulaşması için,güçlerini biraraya getirip birliğini sağlama sı için,komünistler sosyal demokratlarla belirli bir uzlaşmaya varmaya ve onlara bazı ödünler vermeğe hazırdırlar. Elbette bu, sosyal demokratların da ödün vermeleri ve bazı istek ve tutumlarından vazgeçmeye hazır olmaları şartına bağlıdır.

Her tür ödün ve uzlaşmaya karşı,ilke olarak,uzlaşmaz bir tutum takınmak,işbirliği ve ortak eyleme giden yolu kapamak demektir. Komünist hareketin gelişmesinin ilk yıllarında bu tür "ilkeciliğe" karşı eleştiriler yöneltilmiştir.

Nevar ki, bu konulara yanaşırken komünistleri bir başka tehlike bekler. Bu, oportünistçe yanlışlar yapmak, yani ilke olarak yol verilemeyecek ödümler vererek, bağımsızlığı kaybetme tehlikesi ve sosyal demokratların kuyruğuna takılmaktır. Bu tehlikelerden nasıl kaçınılacağı, yol verilebilir veya verilemez ödün ve uzlaşmaların nasıl belirleneceği sorusuna, her hâl ve koşul için geçerli olacak bir tek karşılık bulmak olanaksızdır. Lenin'e göre "Herkes aklını kullanarak, her özel durum için ayrı bir karşılık bulmak zorundadır. Gerçekte parti örgütünün ve onun önd gelen liderlerinin bir görevi de, sınıfın tüm düşünen temsilcilerinin uzun, dirençli, tutarlı, kapsamlı ve çok yanlı çabalarla karmaşık politik sorunlara hızlı ve doğru çözümler getirecek bilgi, deney ve politik kavrayışı edinmektir."

Birlik için verilen savaş ancak, bu ortak eylem programı ile beraber, birliği temsil eden bir örgüt varsa, yani birlik için varılan sözleşme örgütsel bir birliktelikle desteklenirse sonuç verecektir. Sözü edilen örgütsel birlik, işçi sınıfı cephesi çerçevesinde sağlanabileceği gibi, daha geniş bir halk cephesi için de de mümkündür.

Merkezzel ve özellikle iş ve yerleşme yeri temeline göre kurulmuş yerel örgüt birimleri birliği pekiştirir, daha güçlü ve etkili yapar. Varılan bu sonuç, uluslararası işçi sınıfı hareketinin deneylerinden kaynaklanmaktadır. Örneğin, İkinci Dünya Savaşındaki Fransa halk cephesinin tarihi incelendiğinde, değişik yerel cephe örgütlerinde Fransız komünistleri temsilcilerinin bulunmaması eylemlerdeki en zayıf yer, başarısızlığın bir ögesi olduğunu görecektir.

Komünistlerle sosyalistlerin birlik politikasının başarı-

si,büyük ölçüde tarafların görevlerini titizlikle ve eksiksiz yerine getirmesine bağlıdır. Ancak böylelikle,taraflar birbirlerine güven duyabilir,ortak eylem alanları genişleyip,gelişir. Geçici çıkarlar uğruna uzlaşılan çizgiden sapma,yüklenilen sorumlu - luk ve görevlerden kaçınma çabaları karşılıklı birbirlerine güveni yitirmelerine neden olur,işçi sınıfı hareketini militanca birleştirme eylemini,temel stratejik görevin başarısını engellemek olur.

Nevar ki, komünistlerin sosyalistlerle işbirliği yapmak için duydukları içtenli istek,komünist partilerinin sağ kanat sosyalistlerine karşı verdikleri ideolojik savaş bırakacaklar anlamına hiç bir zaman gelmez. Tersine, 1969 uluslararası komünist ve işçi partileri toplantısında büyük bir açıklıkla belirtildiği gibi,ideolojik savaş komünistlerin yığınlar üzerindeki etkinliğini arttırmak ve sağ kanat sosyalistlerinin yanlış ve işçi sınıfı için zararlı tutumlarını açığa çıkarmakta önemli yer tutmayı sürdürecektir.

Komünist parti liderleri,sosyal demokrat tutumu eleştirme,işçi sınıfının birliğini sağlamak ve sosyalist partilerle işbirliği için komünistlerin verdikleri savaş zayıflatmak bir yana , sosyalist partilerdeki anti-komünizmi yenmekte,onları burjuvazi ve tüm tekelci devlet kapitalizmi sistemi ile işbirliği yapma çizgisinden kurtarmakta yararlı olacağı görüşünü belirtmişlerdir

Finlandiya Komünist Partisi sekreteri Aarne Saarine, 1969 Kasımında partisinin merkez komitesinde yaptığı bir konuşmada şunları söylemiştir: "Son aylarda bir kaç kere sosyal demokrat parti yönetimince alınan politik kararları eleştirdik. Geri dönüş yapmak veya işbirliğine son vermek istediğimiz için böyle

yapmadık. Sosyal demokrat parti ve yönetimini, yanlış olduğuna inandığımız kararlarından ötürü eleştirdik ve eleştirmeye devam edeceğiz. Bizce böylesine davranmak işbirliği politikası için içten bir ön gerektir."

Komünistlerin verdiği ideolojik savaş ve sosyal reformizmin eleştirisi, bölünmeleri arttırmak için değil, işçi sınıfı hareketindeki birliği pekiştirmek amacıyla yapılırsa başarılı olacaktır. Bundan ötürü sağlam bilimsel temellere dayanmalı, kişiliklere saldırmamalı, sekte ve dogmatik yavanlıklardan kaçınılmadır.

Sağ kanat sosyalistlerin ideoloji ve politikalarına yöneltilen Marksist eleştiri yalnız sosyal demokrat görüşlerin teorik tutarsızlığını, politik zararlarını açıklamakla kalmamalıdır. Komünist ve sosyal demokrat tutum arasındaki ayrılıkları belirtmekle de yetinmemelidir. Sosyalist ve komünist ideoloji ve politikalar arasındaki ortak noktalar belirtilmeli, tarafları birbirine daha çok yaklaştıracak, eylem birliğini geliştirecek öğeler ortaya konmalıdır.

Elbette, komünistler anti-komünizm ve sınıf işbirliği tutumunu bilinçli sürdüren veya anti-komünist görüş ve kavramları savunan sosyalistlere, emekçi halkın yararı, barış ve sosyalizm yolunda, komünistlerle ortak bir savaşa katılmaya hazır olanlara davrandığı gibi yaklaşamaz. Bunun gibi, işçi sınıfının ortak eylemlerine karşı çıkan sosyal demokratlara karşı eylem birliği davranışı sürdüremez.

SBKP'nin günümüz sosyal demokrasisine karşı sürdürdüğü çizgi, partinin 24. Kongresine Merkez Komitesi'nin sunduğu rapor da şöyle formüle edilmiştir: "1969 Uluslararası Danışma Toplantısında saptanan çizgiye bağlı kalarak SBKP, sosyal demokratlar-

la barış,demokrasi ve sosyalizm savaşında işbirliği yapmaya hazırdır. Elbette ideolojide ve devrimci ilkelerde hiçbir ödün vermeksizin. Nevar ki, komünistlerin bu tutumu,sosyal demokrasi nin sağ kanat liderlerinden gelen zorlu direnmelerle karşılaşmaktadır.Partimiz,işçi sınıfı hareketini tekelci sermayenin çıkarlarına uydurmaya ve işçi sınıfının barış,demokrasi ve sosyalizm için verdiği mücadeleyi zayıflatmaya çalışan her türlü davranışa karşı ödünsüz bir savaş vermektedir,bundan böyle de edecektir."

Komünist partiler ile sosyal demokrat ve işçi sınıfının öteki partileri arasındaki ilişkilerin temel prensipleri bunlardır.

SENDİKAL HAREKETTE BİRLİK İÇİN SAVAŞ SENDİKALARDA KOMÜNİSTLERİN EYLEMLERİ

Sendikalarda işçi sınıfının birliği için yürütülen savaş büyük bir önem taşır. Bu önem, sendikaların, işçi sınıfının parti dışı en büyük yığın örgütleri oluşundan ve sendikaların çok değişik görüşleri olan işçileri, kapitalist sömürüye karşı ortak direnme temeli üzerinde, kapsamakta oluşundan gelmektedir. Karl Marx'a göre, sendikaların geleceği, onların işçi sınıfının örgütlü merkezleri olarak bilinçli bir biçimde görev yapmalarına ve sınıfın tam egemenliğini sağlayacak büyük amacı benimsemelerine bağlıdır.

Karl Marx: "Sendikalar, dünyaya amaçlarının dar ve bencil olmaktan çok uzak olduğunu ve ezilmekte olan milyonların egemenliğini amaçladığını göstermelidirler" demiştir. Dünya sendika hareketi, 1945'deki 65 000 000'a karşı, günümüzde 250 000 000 üyeyi kapsayan pek büyük bir güçtür. Bugün pek çok sendika, barışın korunması, işçi sınıfının yaşam standartlarının yükseltilmesi, sendikaların demokratik hak ve özgürlüklerinin genişletilmesi için daha etkinsel bir eylem birliği ve işbirliği yapmaktadır.

Nevar ki, endüstri ve büro işçilerinin sendikalarda yetersiz biçimde örgütlü oluşu, sendikal hareketin bölünmüş olması, işçi sınıfının emperyalizme karşı verdiği savaşın gerçekten etkin cil birliği açısından ortaya zor engeller çıkarmaktadır. Sosyalist olmayan ülkelerde tüm ücretli çalışanların yarısından azı sendikalıdır. Fransa, ABD ve Kanada gibi ülkelerde bu oran sade-

ce % 25'tir. Pekçok ülkede, tek bir fabrikada çalışan işçiler bile farklı politik partilere bağlı çeşitli sendikalara bölünmüşlerdir.

KOMÜNİST PARTİSİ VE SENDİKALAR

Komünistler, sendikal eylemlerde çok önemli ve olumlu etkilerde bulunmaktadırlar. Nerede komünistlerin sendikalar üzerinde etkisi daha güçlü ise, orada proletaryanın sınıf bilinci daha yüksektir, sendikaların politik savaşıma katılması daha geniş kapsamlı ve militancadır. Komünist partiler, sendikaların işçi sınıfının sınıf çıkarlarını kesinlikle savunmalarını, burjuvazi ile sınıf işbirliği ilişkilerine girmemelerini isterler. Sendikalarla en yakın ilişkiler kurmak için çaba harcarlar ve sendikalarda sürdüğü komünist eylemlerin küçümsenmesine karşı çıkarlar. Anti-komünist propaganda, komünistlerin sendikalara sızarak, onların bağımsızlıklarına son vereceklerini ve komünist amaçlara bağlı olacaklarını yayar. Oysa gerçekte, sendikalarda çalışan komünistler, sendikaların görevlerini en iyi yapabilmesi için çaba gösterirler.

Bilindiği gibi Lenin, sendikaların "renksizliği" teorisine yani sendikal eylemi ekonomik savaşla sınırlayanlara, komünist parti ile sendikalar arasında sıkı bir ilişki kurulması gerektiğini inkâr edenlere karşı amansız bir savaş vermiştir. Lenin, aynı zamanda, sendikaları işçi sınıfının bağımsız örgütleri olarak, sınıf dayanışması ve ortak çıkarlar uğruna savaşım öğrenildiği okullar olarak ele almıştır. İkinci Enternasyonalin Stuttgart Kongresinde (1907) verilen kararları ele alırken, Lenin, aşağıdaki kararın önemini belirtmiş, altını çizmiştir. "Her iki örgütün de (parti ve

sendika) yapılarına bağılı olarak kendi alanları vardır. Bu alanlar içinde birbirlerinden bağımsız hareket etmektedirler. "Komünistler, sendikaların bağımsızlığı ilkesini gözönünde tutarlar, sendika ve parti arasında daha sıkı ilişkiler kurmak için çalışırlar. V.İ.Lenin komünistlere, sendikalarda parti öncülüğünü, sendikaların bağımsızlığını yok edecek biçimde anlamamak gerektiğini öğüt vermiştir. Sendikaları, partinin bir seksiyonu veya partinin bir parçası gibi getirmeye dönük çabalara karşı çıkmıştır. Öte yandan sendikaları, işçileri partiye, onun amaç ve idealleriyle bağlayan örgütler olarak görmüştür. Bu ilkeler bugün oldun olası geçerlidir. Sendikalar içinde, partinin öncü rolünü ilkel ve ya dogmatik ele almak önemli zararlara yol açar.

Son yıllarda pekçok komünist partisi, belgelerinde, sendikaların bağımsızlığı konusuna özel bir önem vermiştir. Bu bağımsızlığı komünistlerin nasıl anladığı sorulabilir. Öncelikle sendikalar, hükümet ve patronlara bağımlı değildir, böyle ele alırlar. Çoğu kapitalist ülkelerin hükümetleri sendikal haklara darbe vurmakta, onların eylemlerine karışmakta, politik istemlerde bulunma hakları olduğunu tanımaktadır. Komünistler sendikaların bağımsızlığını savunurken, sendikaları kapitalist ülkelerde egemen olan tekellere ve onların adamlarına karşı korumağa çalışırlar. Onlar, sendikaların işçi sınıfının demokratik hakları için istemler ile ri sürmek ve savaşmak hakkını savunurlar.

Komünistler sendikaları, politik partilere göre bağımsız örgütler ve birimler olarak ele alırlar. Nevar ki bu, işçi sınıfı partileri ile sendikaların ortak amaçlar için işbirliği yapmalarına engel değildir. Herhangi bir sendika üyesi, komünist partisi üyesi veya değişik bir başka partinin üyesi olabilir. Elbette ko

Komünistler, sınıf bilinci en yüksek işçilerin komünist partisine katılmasını isterler. Nevar ki, sendikal hareketi mekanik olarak şu veya bu politik partinin parçası (eki) yapmak sendikaları yalıtırlar ve onları yığınlardan koparır. Pekçok sendikanın (İngiltere'de TUC, Federal Almanya'da DG, İtalya'da GCL, Belçika ve İskandinav sendikaları) günümüzde tekellere karşı ve işçi sınıfının birleşik eylemi için verilen savaşta sosyal demokrat partilerden daha kökenli olmaları, sendikaların gerçekten bağımsız bir sınıf politikası için artan isteklerini öte yandan sendikal hareketteki bölünmeyi hazırlayan nedenleri giderek azalmakta olduğunu göstermektedir.

Komünist partiler, özel ve arık komünist sendikalar örgütleme görüşünü çoktan bırakmışlardır. Çünkü pratik göstermiştir ki böyle bir çizgi, komünistleri sendikalardan, büyük yığınlardan yalıtılmaktadır. Komünistler işçi sınıfının geniş yığınlarının üye olduğu sendikalarda aktif ve başka ilerici partilerin temsilcileriyle birlikte, yığınların ekonomik ve politik istemleri için verilen savaşta eylem birliğini oluşturmakta daha etken olabilmektedirler.

Etkenlik Nasıl Kazanılır .?

Komünist partiler emekçi halkın çıkarlarına tutarlı biçimde savunurlar. Onlar, içinde bulundukları aşamanın baskın gereksinimleri ile sözkonusu ülkenin özelliklerini yansıtan sloganları zamanında ileri sürer, işçi sınıfı hareketi içinde egemen sınıfların ve ajanlarının manevralarını açığa vurur, sendikalar içinde öncelikle ve herkesten fazla etkenlik kazanırlar. Komünistler sendikalarda, onların her tür eylemlerine aktif katı -

lır ve üye arkadaşları arasında etkenlik kazanırlar. Komünist partiler, üyelerinin tümünün sendikalara üye olmasını şart koşar ve bu kural çoğu kez parti tüzüğünde yer alır.

Komünistler, günlük sendikal çalışmalarda aktif olmalı, tüzüğün gerektirdiği disipline sıkı sıkıya uymalı, sendikal çalışma işçi sınıfına yararlı olması için ellerinden geleni esirgeme melidirler. Sendikalarda komünist inançlarına bağlı kalarak çalışırken, farklı görüş ve inançlardaki sendika üyelerinin görüş ve fikirlerine saygı göstermelidirler. Sendikalardaki pratik eylemleri ile, işçilerin dımsel çıkarları için ateşli, tutarlı ve başarılı savaşlar vererek, komünistler sendikalarda itibar kazanmışlar, üyelerce tekrar tekrar yöneticiliğe seçilmişlerdir.

Bilindiği gibi İşçi Partisi, İngiliz sendikalarında çok etkilidir. Gene de komünistler birçok sendikalara yönetici seçilebilmişlerdir. Komünist Partisi, maden, metal ve ulaşım işçileri sendikalarında olduğu gibi ağaç işçileri birliğinde, kurşun işçileri sendikasında, pressam ve dekoratörler birliğinde de etkilidir.

Komünistler, öğretmenler sendikasında, büro işçileri sendikasında, bilimsel işçiler birliğinde, posta işçileri sendikasında yöneticilik elde etmişlerdir. Komünistler, İngiltere'nin en büyük fabrikalarındaki işçi temsilciliklerinde önemli rol oynamaktadırlar. Komünistler, sendika örgütünün demokratik ilkelerini savunurlar. Yalnız geniş bir sendikal demokrasi ortamında istem ve kararlar yukarı katlara ulaştırılabilir. Ancak işçilerin katılmasıyla gerçek istekler yansıtılabilir. Geniş sendikal demokrasinin varolduğu yerlerde, gerici kimselerin sendikal istemleri ve savaş biçimlerini belirlemeleri ve sendika yönetiminde

önemli yerler ele geçirmeleri imkânsızdır. Öte yandan, komünistler yalnız geniş sendikal demokrasinin bulunduğu koşullarda ken di görüşlerini yaygınlaştırmak, geniş tartışmalar açmak, her sendikalının ve sendika biriminin önündeki görevi doğru olarak an lamasını sağlamak ve hatalı görüş ve eylemleri eleştirmek olanağına kavuşur.

Sendikal demokrasinin olmadığı yerlerde, patronun örgütlediği gerici yöneticiler ve devlet sendikaları, sendikal hareketi egemen sınıfların çıkarlarına boyun eğdirecek konumlar elde ederler. Komünistler ekonomik ve politik isteklerin ilişkisini doğru bir biçimde kurmaya çalışırken, politik savaşımın büyük önemine parmak basarlar. İşçi sınıfının bağımsız çizgisini savunurken, emekçi yığınlara sendikaların politika dışında kalamıyacaklarını anlatırlar. Politik savaşı bırakmak, düşman sınıfa ken di politikasını uygulamak için yardım etmek olduğunu, politika - dan bağımsızlığın gerçekte burjuvaziye bağımlı olmak anlamına geldiğini açıklarlar.

Bilindiği gibi, günümüzün koşullarında, emekçi yığınların ekonomik savaş politik savaşla içiçe geçmiştir. Sendikalar kapitalist devletle savaş sorunuyla hiç bir zaman bugünkü kadar keskin şekilde karşı karşıya gelmemişlerdir. Deneyler ve tüm sınıf savaş tarihi, sendikaları (reformist yöneticileri olanları da) her zaman tekellerle birleşmiş olan burjuva devletin karşısına koymuştur. Bu koşullarda politika üstü olmak veya politik renksizlik, ekonomik bile daha başlarken belirli bir başarı elde etme olanağını ortadan kaldırmak, işçi sınıfı hareketini yenilgiye götürmek demektir.

SENDİKAL İSTEMLERİN YAPISI

Her komünist partisi, sendikalar içinde yapacağı çalışmanın özünü, biçimini, yöntemini ve sendikalar içinde etkinlik kazanmanın yollarını, ülkenin somut koşulları içinde, sınıf bilinci düzeyini, sınıf savaşının, sendikal hareketin özgül nitelik ve geleneğini değerlendirerek belirler.

Komünistler, sendikal isteklerin, ülkedeki koşulların ve emekçi yığınların istemlerinin daha doğru ve tam bir yansıması olmasına çalışırlar.

Sendikalar daha yüksek ücretler, eşit işe eşit ücret, daha fazla sosyal güvenlik, sendikal haklar için ve işsizliğe karşı, savaş yürütürler. Bu tür istekler, işçi sınıfının tüm kesimlerince anlaşılır. Nevar ki, dünyadaki belirli bölgeler ve ülke grupları gerek sendikal istekler gerekse sendikal hareketin biçim ve yöntemi açısından özgün özellikler taşır.

Kapitalist ülkelerde sendikal eylemlerin uzun vadeli baş görevi tekellerin büyük güçlerini kırmaktır. İşte komünistler, sendikaların yeni ve büyüyen rollerini bu açıdan değerlendirmektedirler. Sendikaların sosyal ve ekonomik savaş geleneksel çerçevesinden taşmakta, emekçi yığınların ülke çapında istemleri düzeyine varmakta, toplumun gelişmesini sağlayacak temel politik görevin yerine getirilmesi için verilen bir savaşa dönüşmektedir. Sendikalar, emekçi yığınların katılmasıyla gerçekleşecek bir reformlar politikasının (ekonomide, sosyal güvenlik, yığın sağlık ve eğitiminde, konut vs. de) uygulanması için, yürürlükteki sendikal hakların geliştirilmesi ve toplumun temel üretim, dağıtım so-

runlarında demokratik bir kontrolün (işçi kontrolu) kurulması ve bunun her düzeyde (fabrika,firma,sektör,ülke çapında) uygulanması için savaşılmaktadır. Yine tekellerin gücünü kırmak için,temel endüstrilerin kamulaştırılması ve demokratik kontrol altına alınması da sözkonusudur.

Komünistlerin öncülüğü ile fabrikadaki işçi almak ve çıkarmak,ücret artışı,verim arttırma biçimleri,prim dağıtımı ve benzeri her türlü işçi ilişkilerinin yönetiminde işçilere kontrol yetkisi sağlayan toplu sözleşme imzalama mücadelesi gelişmektedir . Bu savaş,fabrikaların ekonomik eylemleri üzerinde sendikal etki sağlamak ve işçileri bölmekte,onlara kendi isteklerini dayatmakta kullandığı önemli bir aracı patronun elinden almak amacını gütmektedir.

Sendikalar,bilimsel teknolojik devrim sonucu işçi sınıfına gelebilecek her türlü zararı önlemek üzere,yeni yatırımların,teknolojik gelişmelerin,fabrika yenilemelerinin,yeni işçi alma olanaklarının,işçi sınıfının çıkarlarına yarayan ve onların yaşama düzeylerini yükseltir bir biçimde gerçekleşmesi için savaşabilecek biçimde işçi sınıfını örgütlemektedirler. İleri kapitalist ülkelerin komünistleri,tekellerin ekonomi-politikasına ve özel -likle burjuvazinin uyguladığı gelirler politikasına karşı,sendikaların somut alternatif çözümler ortaya atması için çaba göstermektedirler. Sendikalar işçi sınıfının yanında yer alan bilim adamlarının yardımı ile,burjuvazinin aldığı tedbirlerin karşısına işçi sınıfının yararına ve tekellerin daha yüksek kâr çıkarma amaçlarına karşı,bir alternatif program çıkarabilirler.

Pekçok Batılı sendikanın politikasında yer alan değişimler ve programlarının kökleşmesi sonucu,patronlar da işçiye kar-

şı stratejilerinde değişiklikler yapmışlar, sendikaların rolünü ve etkisini ortadan kaldıracak her türlü tedbiri almağa, grevleri yasa dışı etmek ve benzeri baskı yöntemlerini kullanmak yolunu seçmişlerdir. Sendikaları yan-devlet kurumları haline getirmek ve egemen sınıfın sosyo-ekonomik makinasına katmak için çaba göstermişlerdir. Bütün bunlar sendikaların tekellerin egemenliğine karşı verilen savaşta daha bilinçli ve daha aktif olmalarını gerektirmektedir.

Tekellerin saldırılarına karşılık, sendikalar, işçi sınıfını, burjuvazinin sendikal hareketi baltalamak çabalarını etkisiz kılacak biçimde örgütlemektedirler. Aralık 1970'de İngiliz işçi sınıfı, hükümetin sendikalara karşı çıkardığı kanunu, 1926 genel grevinden beri görülmemiş çapta grevlerle ve Kartist hareketten bu yana en büyük yığın gösterileriyle önledi. Komünist Partisinin çabalarıyla, İngiltere'de sınıf savaşı sendikal ve işçi sınıfı hareketi olarak belirgin ölçüde sola kaydı. İşçi sınıfı savaşındaki hızlanma ile, ABD sendikal hareketinde sol kanat eğilimlerin ortaya çıktığı, demokratik eğilimlerin geliştiği, General Electric işçilerinin grevinde ortaya açıkça çıktı. Bu grev ülkenin en büyük sendikalarınca desteklendi ve zaferle sonuçlandı.

Yoğun savaşlar sonucu Fin ve İtalyan sendikaları, fabrikalardaki sendikal hakları geliştiren (patronun zaman ve yer vermeye mecbur olduğu işçi toplantılarının yapılabilmesi hakkının alınması gibi) bazı yeni yasalar çıkartılmasını sağladılar. Demokratik sendikaların yasaklandığı ülkelerde, komünistler devlet kontrolündeki sendikalarda etkili olmaya ve böylece oralarda geniş tabanlı işçi direnişi yaratmaya çalışmaktadırlar. Örneğin İspanya'da, komünistler Frankocu sendikalarda önemli bir karşı

direnış yaratmayı başarmışlar,daha yüksek ücret,işsizlik sigortası,grev hakkı,kendi örgütlerini kurmak,toplantı yapmak hakkı ve basın özgürlüğü gibi isteklerle çıkmışlardır.Faşizm bu direnişini ezememiştir.

Latin Amerika'da sendikal hareketi özel görevler beklemektedir. Bu ülkelerin durumu emperyalizme bağımlılık ve oligarşilerin kesin hükümet sürdürmeleri biçiminde karakterize edilebilir. Proletaryanın önemli bir bölümü,burjuva milliyetçilerinin veya reformistlerin etkisi altındadır.

Sendikalar,diktatörlüklerin olduğu ülkelerde yasaklanmışlardır. Latin Amerika komünist partileri,sendikalardaki burjuvazi etkisini ortadan kaldırmayı,tekeller ve ABD yatırımlarınca finanse edilmekte olan sarı sendikaların içyüzlerini açığa vurmayı; diktatörlüklere,oligarşilere karşı ve ABD emperyalizmine bağımlılıktan kurtulmak için verilen eylemci savaflara sendikaların katılmasını sağlamak için,ilk hedef seçmişlerdir.

Sömürge olmaktan yeni kurtulmuş ülkelerde sendikalar yabancı tekellerin işletmelerine devletin el koyması ulusal devlet sektörünün geliştirilmesi,köylülüğün yararına köklü toprak reformu ,yabancıların ve feodallerin mülkiyetine son verilmesi,tarım işçilerinin,tarımın gelişmesine yardım edilmesi için çalışmaktadırlar. Bu tür ülkelerde sendikalar,devletin demokratik bir çizgide gelişmesi için ve bağımsız bir ekonomik gelişme ile bütün ülkelerle işbirliği politikasını içeren,programların hazırlanıp uygulanmasında işçi sınıfının söz sahibi olması için çaba göstermektedirler.

Ulusal burjuvazinin güçlü durumda olduğu gelişmekte olan ülkelerde,demokratik sendikalar,kapitalist olmayan gelişme yolu

na geçişi sağlamak, patronların gelişigüzel hareket etmelerini sınırlamak, özel tekellerin ve hükümetteki kuklalarının ulusal olmayan politikalarına, emperyalistlere ödün veren dış politikaları na karşı çıkmaktadırlar.

Emperyalizme tam anlamıyla bağımlı veya gerici rejimlerin egemenlikte olduğu ülkelerde sendikalar, politik sistemde değişiklik, ülkenin ekonomi ve politikasının emperyalistlerin kontrolünden çıkarılması istemlerini ortaya atmaktalar. Angola gibi ülkelerde ise ulusal kurtuluşçu güçlerin çerçevesinde silâhlı savaşa katılmaktadırlar. Sendikal eylemlerin, kapitalist olmayan yolu seçmiş, gelişmekte olan ülkelerde farklı özellikleri vardır. Burarlarda, fabrikaların yönetimine ve tüm önemli tedbirlere katılırlar. Bir yandan sömürge kalıntısı yapılarla ve özel işverenlerce işçi sınıfının sömürülmesine karşı ve daha iyi yaşama koşulları için savaşırlar, öte yandan emekçi yığınlarını, ülkelerinin ekonomisini ilerletmek ve demokratik hükümetlerce önerilen temel tedbirleri uygulamaya yönünde, harekete geçirirler.

Kapitalist ülkelerde işçi sınıfının durumu, yalnız egemen çevrelerce stanan iç politikaya bağlı kalmayıp, güdülen dış politikaya da bağlıdır. Bundan ötürü de dış politikayla ilgili problemler sendikal eylemlerde giderek ayan bir önem kazanmaktadır. Sendikalar, ülkelerindeki hükümetleri askersel üslaba zorlayan, saldırı bloklara katılan, silâhlı yarışını hızlandıran ülkede yabai yatırımları körükliyen politikalarına karşı çıkmak durumundadır. Komünistler sendikalar ulusal yararların savunulmasında daha aktif durumlar almaları, anti-emperyalist hareketlere almalarını ve öteki yurtsevgülerle omuz omuza savaşmalar sağlamak üzere çaba gösterir.

ULUSAL ÖLÇÜDE BİRLİK

Sendikaların sürdürdükleri savaşımın etkisi öncelikle ve herşeyden çok işçi sınıfının birlikte eylemine bağlıdır. Deneyler göstermiştir ki, çeşitli sendika örgütleri ve grupları birlik içinde çalıştıkları zaman başarı elde edilmektedir. Komünist ve işçi Partilerinin 1960 toplantısı bildirisinde sendikalararası dayanışma konusunda şöyle denilmektedir: "Sendikal hareketin bölünmüş olduğu ülkelerde, birliğin yeniden sağlanması ve ülkeler arası boyutlardaki birlik ve dayanışma, işçi sınıfının politik yaşamındaki rolünün artması ve işçilerin menfaatlerinin başarıyla savunulması için gereklidir." Bu konu 1969 toplantısında bir kez daha belirtilmiştir.

Komünist partilerin sendikal dayanışmayı sağlama savaşımında önemli deneyleri vardır. Komünist parti belgelerinde, sendikal dayanışma eylemi en alt tabanda, işçi sınıfının bağrında doğmakta ve somut konularda verilen savaşlarla gelişmektedir. Sendika katlarından gelen baskı ile sağ kanat reformist liderler bile işçi sınıfının birleşik eylemini desteklemeye zorlanmışlardır.

Fin işçi sınıfı, savaş sonrası dönemde sendikaların eylem birliğini sağlamakta önemli başarılar elde etmiştir. Yaklaşık olarak 700 000 üye Haziran 1969'da kurulan Fin Sendikaları Merkez Örgütü'ne bağlanmıştır.

İtalya'nın üç büyük sendikasının eylem birliği, önemli değişimler için verilen geniş tabanlı ortak savaşımın sonucunda emekçi halka özellikle konut, eğitim ve sağlık hizmetlerinde yeni sosyal ve demokratik haklar kazandırmıştır. Sendikal dayanışma sonucu elde edilen başarı, yerel sendikal örgütlerde birlik yönün

de öyle güçlü bir eğilim yaratmıştır ki, pekçok fabrikada birleşik sendikal yapılar oluşmuş, böylece ülke çapında tek bir sendikal merkez oluşması yolunda sağlam bir temel atılmıştır.

Mayıs 1971'de, bağımsız Hindistan tarihinde ilk defa, ülke deki 20'den fazla yığinsal sendika birliğinin temsilcileri arasında bir konferans yapılmıştır. Komünistlerin yönetimindeki Bütün Hindistan Sendika Kongresi'nin girişimi ile konferans bir ortak eylem andlaşması benimsemiştir. Farklı politik inançtaki sendikal çevrelerin temsilcilerince biçimleştirilen bu andlaşma da, ülke sendikal hareketinin temel görevleri şöyle saptanmıştır: Hindistan köylülerinin ve topraksız tarım işçilerinin yararına köklü bir toprak reformu; gerçek ücretlerde ülkedeki, artan hayat pahalılığını göze alan bir yükselme sağlanması; işsizlik sorununun ivedilikle çözümü; işçilerin grev hakkının sürekliliğini sağlamak; ülkenin yabancı tekellere bağımlı olmaktan kurtarılması; ulusal ekonominin temel dallarında kamu sektörünün güçlendirilmesi. Emekçi halkın bu ortak savaş programı ülke çapında geniş destek görmüştür.

Reformcu yöneticilerin direnmelerine ve işçilerin savaşımını sınırlamak ve kısıtlamak istemlerine karşın, sendikaların öncülüğünde yürütülen savaşın kapsamı genişlemektedir. 1960-1970 de yalnız gelişmiş kapitalist ülkelerde grevci işçi sayısı 420 milyonu bulmuş, bu dönemde ülke çapında 260 önemli genel grev yer almıştır.

ULUSLARARASI BİRLİK

Günümüzde sendikal hareket birçok uluslararası örgüt ve bunlara bağlı birkaç organizasyonla temsil edilmektedir. Dünya Sendikalar Federasyonu (DSF) sendikal hareketteki devrimci sınıf eğilimlerini temsil ediyor, proleter enternasyonalizmi ilkesine bağlıdır. 100 ülkede 150 000 000 üyesi vardır. Uluslararası Hür Sendikalar Konfederasyonu (UHSK), sosyal reformcu eğilimi temsil eder. 50 milyon üyesi vardır. Dünya Emek Federasyonu (DEF), hristiyan partilerin etkisinde olup 12 milyon üyesi vardır. Ayrıca Özerk sendika örgütleri vardır. Çoğu ilerici eğilimler taşımaktadır. 1956'da Arap Sendikaları Uluslararası Konfederasyonu (ASUK) kurulmuş olup, 10 Orta-Doğu ülkesinin sendikal örgütüdür.

1961'de Afrika ülkelerindeki sendikalar biraraya gelerek Bütün Afrika Sendikalar Federasyonu (BASF) oluşturmuştur. Ocak 1964'de Latin Amerika Sendikalar Birliği Kongresi (LASBK) ortak bir eylem programı benimsedi ve Latin Amerika için tek bir sendika örgütü oluşturulmasının gerekli olduğuna karar verdi. Bu örgüt Latin Amerika İşçi Sendikaları Birliğinin Sürekli Kongresi (LAİSBSK) adını alacak ve 20 Latin Amerika ülkesini kapsayacaktır. Kongre sürekli bir sekreterlik oluşturdu ve örgüt merkezi Santiago oldu.

Özerk demokratik sendikal birlikleri, özellikle BASF, DSF ile giderek artan yakın ilişkiler kurmakta ve DSF'nun eylem programına katılmaktadır. Şubat 1969'da Afro-Avrupa sendikalarının danışma konferansı Konakri'de toplandı, emperyalist tekelere ve sömürgeciliğe karşı sendikal dayanışma, ekonomik-sosyal

yardım konusu ele alındı. DSF'nun LAİSBSK ile ASUK ve BASF ile ilişkileri daha düzenli olup, ortak komisyon, işbirliği komiteleri kurulması gibi örgütsel biçimler almıştır.

UHSK ve DEF liderleri uluslararası sendikal dayanışmaya karşı çıkmışlardır. Bağlı örgütlerine DSF ve sosyalist ülkeler sendikalarıyla ilişki kurma yasağı koymuşlardır. 1951'den beri uluslararası sendikal birliği yeniden kurmak için sistemli olarak UHSK ve DEF yöneticilerine işçi sınıfının dımsel çıkarlarını savunmak için gerekli tedbirleri tartışmak önerileriyle yaklaşmak istemiştir. 1956'da örneğin DSF, ücret kısıntısı olmadan daha kısa çalışma süresi sorunu için ortak eylem yapmayı ıleri sürmüş, Avrupa ülkelerinde 40 saatlik iş haftası önermiştir.

Deneyler, uluslararası sendikal örgütlerin birlik konusundaki tutumlarında değişiklik yapmalarını zorlamaktadır. Uluslararası birlik ve sendikalararası daha sıkı ilişkiler için durulan istekleri çeşitli sendikal örgütlerin temsilcileri tarafından tartışılmaktadır.

UHSK'na bağlı pekçok sendika örgütü, sendikal bağlar açısından ayırım yapılmasına son verilmesi özlemi içindedir.

DSF, işçilerin birliğini geliştirmeye yönelik kararlar veya dünya çapındaki her türlü girişimi destekleyeceğini açıklamıştır. Tüm Avrupa sendikalarının tekeldi politikalara karşı ortak eylemde bulunmasını ortaya atmış, tekellerin blokuna karşı ortak tedbirler almak, artan sömürüye, aşırı kârlara karşı savaşmak üzere emekçilerin ve sendikaların ortak cephesini oluşturmak amacıyla DSF, UHSK ve DEF temsilcileri arasında toplantı yapılmasını önermiştir.

DSF ayrıca, Ortak Pazar ülkelerinin işkolu ve ulusal sendikaları arasında bir dayanışma ve işbirliği eyleminin sağlanması için tedbir alınmasını da önermiştir. DSF Nisan 1968'deki özel toplantısına,bağlı sendikalardan başka, 41 örgütün temsilcisi de katılmıştır. DSF Genel Konseyi bu toplantısında,dünya sendikalarına,savaşan Viyetnam halkıyla somut olarak dayanışma yapmak çağrısında bulunmuştur. DSF Genel Konseyi, 1968 Aralık ayındaki 18'inci toplantısında, DSF'nun uluslararası sendikal birliği sağlamak yolundaki çalışmalarını gözden geçirilmiştir.

DSF'nun Ekim 1969'daki 7.Kongresince alınan kararlar,sendikal hareketin birliği için verilen savaşlar için büyük önem taşır. Kongre,sendika politikası ve eylemi üzerine saptadığı dö-kümanda,uluslararası sendikal hareketin birliği konusunda özel bir bölüm ayrılmıştır.

Burada, Batı Avrupa ve özellikle Ortak Pazar ülkeleri sendikal merkezleri arasında,tekellerin ittifakına karşı bir ortak sendikal cephe kurulması yönündeki çalışmaların gelişmekte olduğu belirtilmiştir.

Batı Avrupa'da kapitalist ülkelerin artan bütünleşme çabaları karşısında,sendikaların ulusal sınırlar içinde kalarak sosyal-ekonomik ve politik istemlerini gerçekleştirmeleri gittikçe zorlaşmaktadır. Bu ülkelerin devrimci sendikaları,emekçi halka,bütünleşme sürecinin,gerçekte üretici güçleri geliştirmeyi somut belirlediğini,aynı zamanda işçi sınıfının büyümesini ve dayanışmasını hızlandığını,ulusal örgütleri birbirine yaklaştırdığını anlatmaktadırlar. Öte yandan, tekeller bütünleşme sürecini irdelerken,üretimin uluslararası hale gelmesinin söz konusu ülkenin çıkarlarına hizmet etmek için değil,işçileri uluslar

arası ölçüde sömürerek tekellere daha aşırı kâr sağlamayı amaçlamakta,böylelikle işçi sınıfına ve demokratik hareketlere karşı yeni bir savaş aracı yaratmaktadırlar.

Sendikalar, Batı Avrupa emekçi halkının ekonomik ve sosyo-politik menfaatlarını korumak için ortak bir savaş programı benimsemek göreviyle karşı karşıyadırlar.

Sendika politikası ve eylemi adlı bu dökümanda,değişik kararların sendikal örgütleri ve özellikle Latin Amerika işçileri -nin sendikal birliği için Sürekli Kongresi, Afrika Sendikal Hareketi,Asya'daki sendikal örgütler arasında ortak platformların bulunması ve ortak yönetilen eylemlere geçilmesi önerilmektedir.

DSF'nun bu önerileri,geniş emekçi halk yığınlarınınca desteklenmiştir. Uygulanması için gösterilen çabalar,işçi sınıfının uluslararası birliğini büyük ölçüde geliştirecektir. Dünya sendikal hareketindeki anti-komünist eğilim krizi,bölücü ve reformist sendika merkezini (UHSK) özellikle etkilemiştir. Son zamanlara kadar Birleşik Amerika Sendikalar Konfederasyonu (AFL-CIO)'daki Mini-Loveston grubu, UHSK'ya,uluslararası sendikal hareket içinde bölücülük yapmakta bir araç olarak kullanmıştır. Konfederasyonun üyelerine,sosyalist ülkelerdeki sendikal hareketle veya komünistlerin etkisinde sendikalarla bağ kurmak yasaklanmıştır.

Şubat 1969'da AFL-CIO yöneticileri UHSK'ya,yeteri kadar anti-komünist bir örgüt olmadığı ve AFL-CIO'nun sosyalist ülkelere sendikalarıyla yakın ilişkiler kurulmasına izin vermiyeceği gerekçesiyle çıkarma kararı almışlardır. Bu olay sendikal hareketteki gerici ögelerin ne derece ayak bağı,bölücü ve ayırıcı olduklarını ispatlamıştır.

Deneyler, UHSK'ya bağlı sendika yöneticilerini daha gerçek

çi bir tutum almaya ve DSF örgütleriyle ilişki kurmayı kabul etmeye zorlanmıştır.

1968'de, Amerikan Birleşik Otomobil, Uçak ve Tarım İşçileri, en büyük ABD sendikalarından biri olan AFL-CIO'yu bırakmış, başka bir sendikayla beraber (Kamyon Sürücüleri Sendikası) yeni bir sendika (Emek Eylemleri Birliği) oluşturmuştur. Bu örgüt, Vietnam savaşına karşı çıkmış, politik eğilimi ne olursa olsun dünyadaki tüm sendikalarla ilişki kurulmasını savunmuştur. Bu yeni sendika Mayıs 1969'daki konferansında, Vietnam'da ABD savaşını kınamakla kalmamış, silâhlanma yarışına karşı çıkarak, bu yolda harcanan binlerce milyonun eğitim, sosyal güvenlik, konut yapımı ve benzeri işlere harcanmasını hükümetten istemiştir. Bu olay ABD tarihinde, büyük sendikaların Vaşington'un dış politikasına yönelttikleri ilk karşı çıkış hareketidir.

Çeşitli eğilimlerdeki sendikal örgütler arasında uzlaşmalar ve ortak eylemler, oldukça sık rastlanan olaylar haline geldi.

Örneğin Sovyet sendikaları, son yıllarda UHSK'nın çekirdeği olan İngiliz Merkezsel Sendika Örgütü (İMSÖ), Alman Sendikaları ve İskandinav ülkeleri sendikaları ile ilişkiler kurmuştur.

Uluslararası büyük örgütlerden DEF'in yöneticileri ve kendisine bağlı başka birçok sendikal merkez ve bölgesel örgütler, özellikle Latin Amerika Hristiyan Sendikaları, ilerici sendikal örgütlerle ilişki kurma ve onlarla alınacak ortak tedbirlere katılma yolunu giderek benimsemektedirler.

Bütün bunlar, sendikal harekette sağ kanadı tutan ögelerin her gün daha çok yalnız kalmakta olduklarını göstermektedir.

Komünist ve işçi partilerinin 1969'daki uluslararası top-

lantısı bildirgesinde belirtildiği gibi, "bazı yöneticiler, farklı eğilimlerdeki sendikaların ulusal ve uluslararası düzeydeki eylem birliğine karşı yapay engeller yaratmaktadır. Ne varki, böyle bir birlik için duyulan özlem sendikal hareket içinde son yıllarda herşeye karşı artmaktadır. Ulusal ve uluslararası ölçüde sendikal birliğin sürekli, bekimli savunucuları komünistlerdir."

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI
TÜSTAV